

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA**

A

**VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2007

Georgievová Hana

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA**

A

**VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI**

Principy rozhodování v Evropské unii

Autor: Georgievová Hana

Vedoucí práce: Ing. Musil Martin

Studijní program: Sociální pedagogika, specializace Veřejná správa

Datum odevzdání : 27.4.2007

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma
»Principy rozhodování v Evropské unii«
jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály
uvádím v příloženém seznamu literatury.

České Budějovice, duben 2007

---

podpis studenta

Anotace

Principy rozhodování v Evropské unii

Evropská unie je živoucí organismus vycházející z demokratických vizí mnoha historicky významných osobností. Stěžejním úkolem Unie je mezinárodní spolupráce a integrace, která vede k zachování svobod člověka a míru ve světě. Na své cestě za hledáním programů, zásad a cílů se současné, rozvíjející společenství Evropanů vyznačuje změnami ve strukturách a pravomocích institucí, i v jejich fungování a participaci v rozhodovacích procesech.

duben 2007

Zadání bakalářské práce

Název práce: Principy rozhodování v Evropské unii

Zadání práce. Studentka provede popis a rozbor rozhodovacích procesů a pravomocí v Evropské unii, pravomocí Rady, Parlamentu a Komise při rozhodování, zapojení dalších orgánů EU do rozhodovacího procesu. V práci vyvodí vlastní závěry o současném principu rozhodování. Práce bude odpovídat požadavkům na psaní prací tohoto typu (viz literatura).

Jméno studentky: Georgievová Hana

Studijní obor: Sociální pedagogika

Specializace: Veřejná správa

Vedoucí práce: Ing. Martin Musil

Katedra: Managementu veřejného sektoru FM VŠE

Termín zadání: 31.března 2006

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci

bych chtěla poděkovat

Ing. Martinovi Musilovi

z FM VŠE Jindřichově Hradci

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 HISTORIE EVROPSKÉ UNIE.....	9
2 ROZHODOVACÍ PROCESY EU.....	11
2.1 Prameny práva Evropských společenství.....	11
2.2 Zásady a principy práva ES	15
2.3 Legislativní procedury	16
2.3.1 Konzultace – slyšení	17
2.3.2 Spolupráce	18
2.3.3 Spolurozhodování	19
2.3.4 Procedura souhlasu	21
3 RADA EU.....	23
3.1 Organizace Rady	23
3.2 COREPER a generální sekretariát.....	25
3.3 Rozhodování v Radě.....	25
4 EVROPSKÝ PARLAMENT.....	29
4.1 Složení Evropského parlamentu	29
4.2 Kompetence Parlamentu.....	31
4.2.1 Legislativní pravomoc.....	31
4.2.2 Rozpočtová pravomoc.....	31
4.2.3 Kontrola výkonné moci.....	32
5 KOMISE.....	34
5.1 Činnost a pravomoci.....	34
5.2 Způsob rozhodování.....	35
5.2.1 Příklad kompetence Komise.....	37
6 OSTATNÍ ORGÁNY EU.....	39
6.1 Evropská rada	39
6.2 Evropský soudní dvůr.....	40
6.3 Evropský účetní dvůr.....	41
6.4 Poradní orgány.....	42
6.4.1 Hospodářský a sociální výbor	42
6.4.2 Výbor regionů.....	44
7 PŘÍKLAD TVORBY SMĚRNICE INSTITUCEMI EU.....	47
8 ZÁVĚR.....	52
POUŽITÉ ZKRATKY	56
SEZNAM LITERATURY	57
PŘÍLOHY	60

ÚVOD

Téma mé bakalářské práce „Principy rozhodování v Evropské unii“ jsem si vybrala zejména s ohledem na skutečnost, že Česká republika vstoupila v roce 2004, společně s devíti dalšími zeměmi, do Evropské unie.

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na popis pravomocí a fungování institucí v Evropské unii (EU), především jejích klíčových institucí, tzn. Rady EU, Evropského Parlamentu a Evropské Komise, jejich rolí v rozhodovacích procesech a v neposlední řadě zapojení spoluvytvářejících a poradních orgánů Unie v rámci těchto procesů. Předmětem mého zkoumání byly vztahy mezi jednotlivými orgány, které se aktivně účastní v legislativním procesu, konzultacích, kontrole a konkrétních postupech při vzniku normativních aktů Evropského Společenství. Cílem zpracovávaného tématu bylo zprůhlednit složitosti rozsáhlé struktury EU a rozbor rozhodovacích procesů při změnách Niceské smlouvy, tzn. po přistoupení nových členských zemí v etapách od 1. 5. 2004 a 1. 1. 2007.

Evropská unie je již nyní společenstvím 27 států, zajišťující zásady a cíle společného trhu, celní a měnové unie, společných soutěžních pravidel, oblastních a sociálních politik, bezpečnosti národů, právní i policejní spolupráce, ochrany životního prostředí a sblížení zákonodárství všech členských zemí. Východiska a prameny pro zpracování práce o struktuře a fungování institucí EU jsou zakotveny v zakladatelských smlouvách, od nichž se odvíjí samotný legislativní proces a rozhodovací procedury, které se rovněž v důsledku neustálého vývoje a rozšiřování EU mění a přizpůsobují se stále většímu počtu členských zemí. Bez ohledu na to, že synchronizace záměrů a cílů politických, hospodářských, sociálních, bezpečnostních a kulturních suverenity všech zúčastněných zemí a mezinárodní spolupráce vedoucí k zachování svobod člověka, míru a integrace je čím dále náročnější.

V první kapitole, za účelem seznámení se tématem, jsem uvedla stručnou historii Evropské unie. Další kapitola popisuje zásady a principy práva, rozhodovací procedury a prameny práva Evropských společenství. Následující jednotlivé kapitoly jsou zaměřeny na orgány EU, přesné vymezení jejich organizace, kompetence a podíl na legislativním procesu, vytvářejícím právní rámec Evropské Unie.

Pro naplnění cíle je v bakalářské práci nastíněn aktuální praktický příklad spolurozhodovací procedury (procesu) Směrnice o službách. Manifestní ukázka složitosti a časové náročnosti procesu nabízí zamyšlení nad postupy a pravomocemi rozhodování o sekundárních právních normách při narůstajícím počtu dalších potencionálních přistupujících zemí.

Záměrem mé práce bylo přiblížit sobě i ostatním toto rozsáhlé a složité, avšak aktuální téma, neboť se domnívám, že čím čitelnější budou přístupy a informace o činnosti a problematikách Evropské unie, a to nejen pro veřejnost, ale i zaměstnance státní správy a politické představitele, tím bude srozumitelnější a snazší jejich řešení a využívání.

Obr.č.1.: Motto EU¹

---

¹ Motto EU. Dostupné z: http://www.europa.eu/abc/symbols/9-may/gallery_cs.htm

1 HISTORIE EVROPSKÉ UNIE

Evropská unie (EU) se jako subjekt mezinárodního společenství utvářela postupně, dospěla do dnešní podoby a samozřejmě se bude rozvíjet dál. Pro snažší uvedení do problematiky změn legislativních principů předkládám, podle Königa,¹ stručný přehled padesátileté historie formování Společenství.

Základ uskupení byl stanoven v Paříži v roce 1951 na principech hospodářské spolupráce států Francie, Německa, Itálie, Belgie, Nizozemska a Lucemburska založením Evropského sdružení uhlí a oceli (ESUO). Jeho zájmem bylo sjednocování kontinentů proti válkám a to právě propojením a rozvojem klíčových odvětví hospodářství zemí Evropy. V roce 1957 těchto šest členů ESUO založilo v Římě Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom) s cílem vypracování smlouvy o integraci ekonomiky, dopravy, energetiky, atomové energie a evropských institucí. O deset let později se orgány těchto tří uskupení sloučily do Evropských společenství (ES). Roku 1973 se k ES připojily Británie, Irsko, Dánsko a roku 1981 Řecko. Španělsko a Portugalsko se staly členy ES v roce 1986.

V únoru roku 1992 byla v Maastrichtu podepsána smlouva o vytvoření Evropské unie, která vstoupila v platnost, po ratifikaci členskými zeměmi, 1. listopadu 1993. Hlavním aspektem této smlouvy bylo zastřešení „Maastrichtským chrámem“, jehož cíle a úkoly jsou děleny do tří stěžejních pilířů v oblastech mezinárodní spolupráce (1. Jednotný vnitřní trh, hospodářská a měnová unie, 2. Zahraniční a bezpečnostní politika, 3. Kooperace v oblasti policie, justice a vnitřní správy).

O tři roky později vstoupily do společenství státy Finsko, Švédsko a Rakousko.

Program Amsterodamské smlouvy z roku 1997 pozměnil zakladatelské Smlouvy o EU, ES a další akty do současné strukturní podoby a zároveň s programem „Agenda 2000“ vytvořil potřebný legislativní a programový rámec pro další rozvoj integračního procesu v Evropě.

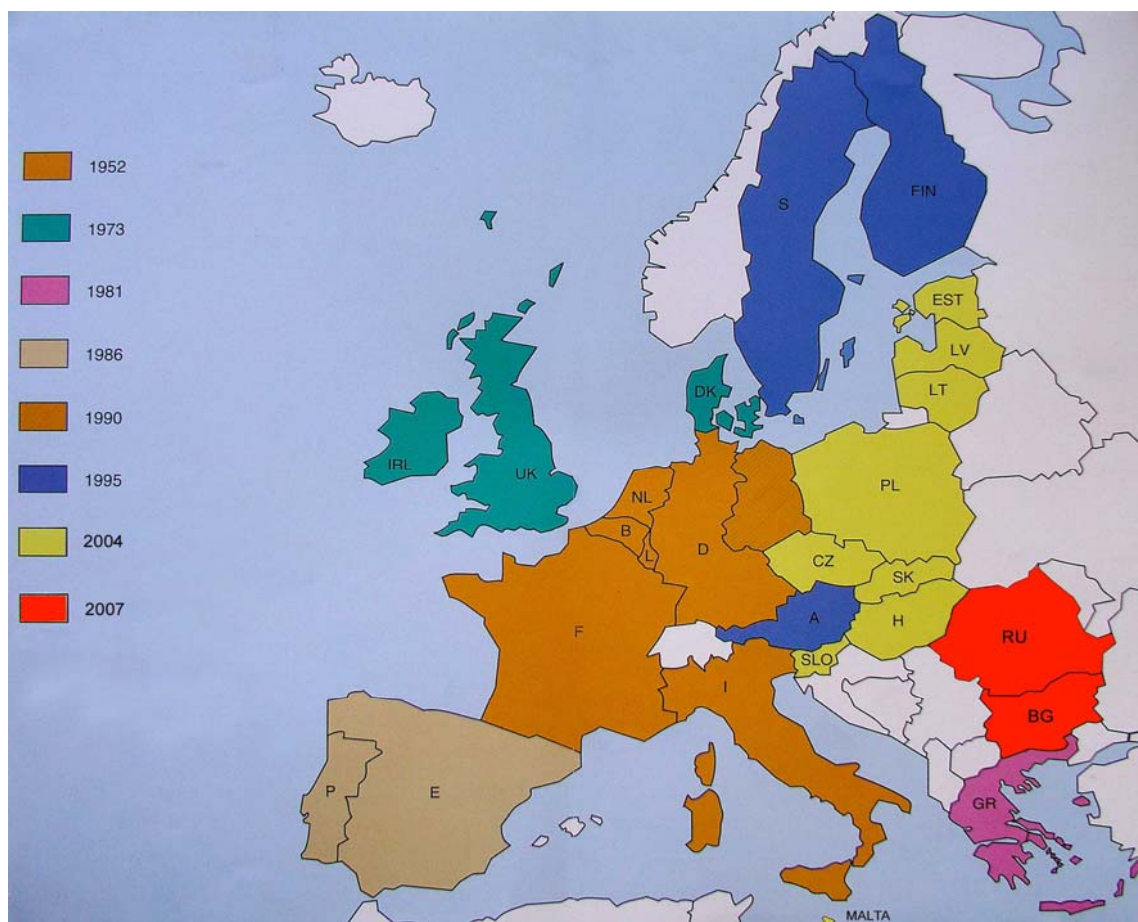
¹ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., 2006, str. 24 -119

Roku 2000 byly ve Smlouvě v Nice důsledkem páté vlny přistupujících zemí, provedeny úpravy, změny a zvýšení počtu zastoupení v institucionálních pravomocích Parlamentu, Rady EU a Komise.

1. května 2004 se staly členy EU první země z rozpadlého postkomunistického bloku – Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko. Zatím posledními, dosud „nejmladšími“ přistupivšími zeměmi, se staly od 1.1.2007 Bulharsko a Rumunsko. EU se rozrostla na 27 členné společenství států, které je vstřícné svými ideami k rozšiřování společné Evropy dalšími přistupujícími zeměmi (viz.Obr.č.2).

O kandidátsví v Unii se nyní ucházejí země Chorvatsko a Turecko, se kterými byly zahájeny přístupové rozhovory 3.října 2005. Především o vstupu Turecka se vedou rozsáhlé rozhovory. Přijetí obou zemí je otevřenou otázkou.

Obr.č.2: Mapka chronologie vstupu členských zemí do EU¹

¹ Zdroj: Greger, P., 1997, Obr. ze s. 2. převzat a upraven.

2 ROZHODOVACÍ PROCESY EU

Evropská unie, jako společenství evropských národů, vytváří svým administrativně - právním systémem podmínky pro naplnění svého poslání. „*Posláním Společenství je vytvoření společného trhu a hospodářské a měnové unie a provádění společných politik nebo činností uvedených v člancích 3 a 4 podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj hospodářských činností, vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany, rovné zacházení pro muže a ženy, trvalý a neinflační růst, vysoký stupeň konkurenceschopnosti a konvergence hospodářské výkonnosti, vysokou úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, zvyšování životní úrovně a kvality života, hospodářskou a sociální soudržnost a solidaritu mezi členskými státy.*“¹

K naplňování rozvoje a cílů EU je nutná struktura a systémy práva, jejichž postupy a uplatňování provází změny přizpůsobující se rozšiřování a integraci společenství.

2.1 Prameny práva Evropských společenství

Právo Evropských společenství je systémem nadstátního práva, které toto společenství má jako jeden ze základních požadavků souhlasu členských i přistupujících států. Vytváří platnost právních norem nejen pro zúčastněné státy, ale i pro fyzické a právnické subjekty. Toto specifické právo je nazýváno *acquis communautaire* neboli **komunitární právo** a nepatří do mezinárodního práva ani do vnitrostátního práva členských států. Nicméně právo ES je nadřazeno národním právním systémům, které nesmí být v rozporu s právními normami společenství. Ve vymezených oblastech společného zájmu vytváří vlastní právní řád.

Normy komunitárního práva jsou právně vynutitelné. Občané členských států se mohou u Evropského soudního dvora, ve vztahu k orgánům a ostatním právnickým subjektům, domáhat svých práv, která jsou obsahem smluv společenství. Komunitární právo je tvořeno z primárního, sekundárního, terciálního práva a rozsudků Soudního

---

¹ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 6

dvora, řídicího se mezinárodními a vnitrostátními právními řády a zvyklostmi, na základě platnosti lidských práv a základních svobod.

Prameny **primárního práva** jsou vytvořeny v zakládajících smlouvách, jejich dodatcích a přílohách, revizních smlouvách, přístupových a ostatních smlouvách a protokolech (viz. Příloha č.1). Vytvoření primárního práva s charakterem mezinárodních smluv, jichž se účastní ES jako smluvní strana, prochází postupem návrhu Komise nebo členského státu, konzultacemi Rady, Parlamentu, případně i Komise. Návrhy a změny smluv jsou projednávány na mezivládních konferencích a nový návrh musí být přijat jednomyslně. Platnost smlouvy musí potvrdit (ratifikovat) všechny členské státy. Tento systém smluv vytváří pomyslnou „*Ústavu evropské integrace...*, ...*tak i základy jednotlivých politik, složení, pravomoci a rozhodovací postupy společných institucí.*“¹

Sekundární právní akty ES tvoří nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska s různorodou závazností právních nástrojů, a to vytvářených na základě zmíněných smluv. „*Sekundární právo ES je tvořeno právními akty přijímanými společnými institucemi EU.*“² Tyto právní nástroje jsou obsahem prvního pilíře Smlouvy o založení ES. Nerozlišujeme je stupněm důležitosti. Každá rovina normy je uplatňována svým předmětem.

Nařízení jsou právními normami, které jsou obecně závazné ve všech členských státech. Stávají se, po svém schválení, součástí jejich právního řádu. „*Nařízení znemožňují použití všech domácích norem, které jim odporují.*“³ Pokud jsou v rozporu se zákony některého členského státu, mají přednost. Nařízení jsou nástrojem právní jednoty EU a užíváme je tam, kde potřebujeme dosáhnout společným rozhodnutím jednoty v obsahu i formě zákona. Jsou poplatná pro členské státy, orgánům státní správy, firmám i občanům. Příkladem oblasti regulované především prostřednictvím nařízení je společně prováděná zemědělská politika.

Šlosarčík dále nazývá **směrnici** právní akty, které zavazují členské státy provést určité změny ve svém právním řádu tak, aby si právo jednotlivých států neodporovalo a poskytovalo srovnatelnou úroveň ochrany. Zúčastněné členské státy

---

¹ *Právo evropského společenství*. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/40540/111002/clanek/pravo-evropskych-spolecenstvi/struktura-prava-es/>>

² tamtéž

³ Šlosarčík, I., 2003, str. 38

jsou povinny převést směrnice vnitrostátní právní normou do svého právního řádu a to do určité časové lhůty.

Účelem je harmonizace národních právních řádů a srovnatelnost předpisů. Forma směrnice se ovšem může lišit, neboť závisí na státu zda např. přijme zvláštní zákon, vydá vyhlášku nebo jen novelizuje několik existujících zákonů. Směrnice je v tomto ohledu jako právní akt pružná, členské státy mají možnost rozhodnout, v souladu se svými právními tradicemi, jak budou nejlépe realizovat vlastní cíl. Příkladem směrnic bylo vybudování jednotného trhu ES, zajišťující svobodu pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu.

Akt **rozhodnutí** je rovněž závaznou právní normou, je však adresované konkrétním členským státům, firmám nebo jednotlivcům. Pro jmenované subjekty jsou rozhodnutí závazná a přímo použitelná. Tzn., že nemají obecnou platnost jako nařízení, a že nemusejí být, jako směrnice, převáděna do národního práva. Evropská komise například prostřednictvím rozhodnutí provádí dohled nad ochranou hospodářské soutěže v EU.

Stanoviska a doporučení nekvalifikujeme na rozdíl od nařízení, směrnic a rozhodnutí jako závazné právní akty. „Stanovisko“ je zhodnocením situace nebo vyjádřením názoru. „Doporučení“ obsahuje rady pro další vývoj. „*Stanoviska a doporučení mohou sloužit jako ukazatel dalšího možného vývoje komunitárního práva.*“¹ V EU někdy předcházejí přijetí závazných právních aktů, neboť Komise často nejprve zkusí regulovat určitou oblast cestou dobrovolných doporučení a až v případě nutnosti sahá k návrhům nařízení nebo směrnic.

Hierarchie právních norem v EU je vymezena v sestupné řadě od primárního práva, mezinárodních smluv uzavíraných mezi ES a třetími státy, sekundárního práva a národního práva členských států ES. „*Princip přednosti (supermace) práva ES znamená, že právo ES je nadřazené vnitrostátnímu právu členských států. V případě, že jsou v rozporu norma ES a vnitrostátní norma členského státu (zákon, vyhláška, dekret), má přednost norma ES. To platí pro rozpor národní normy s primárním i sekundárním komunitárním právem. Ze zásady přednosti nejsou vyňaté ani nejvyšší zákony členských států – norma má přednost i před ústavou či ústavním zákonem.*“²

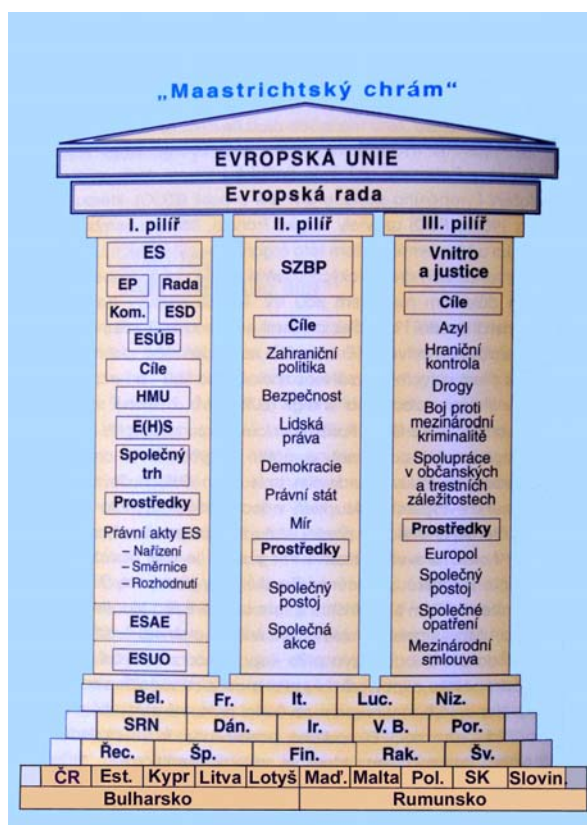
---

¹ Šlosarčík, I., 2003, str. 40

² tamtéž, str. 44

Struktura Evropské unie, její spolupráce a včleňování je znázorňována v podobě „*Maastrichtského chrámu*“ se třemi pilíři (viz.Obr.č.3). *První pilíř*, v oblasti politik hospodářské spolupráce společenství, rozhoduje o věcech nadnárodního charakteru a primární legislativě.

Obr.č.3: „Maastrichtský chrám“¹

Rozhodování v prvním pilíři je prováděno formou hlasování: jednomyslného, většinového nebo kvalifikovanou většinou, a sice podle typu aktu. Ve *druhém pilíři* je rozvíjena Společná zahraniční a bezpečnostní politika. Zde jsou za rozhodovací nástroje považovány: společná strategie (v oblastech společných zájmů států), společné postoje (stanovení chování nebo jednání vůči jinému státu) a společné akce (společné akce pro řešení konkrétních problémů, s určením prostředků a cílů). Ve *třetím pilíři*, který umožňuje Policejní a soudní spolupráci v trestních věcech se používají jako typy sekundárních norem: mezinárodní smlouvy, společné postoje, rámcová rozhodnutí a rozhodnutí.

¹ Zdroj: Maňák, M., 2000, str.14. Převzato a upraveno.

2.2 Zásady a principy práva ES

Při interpretaci práv ES význačně napomáhá velký počet zásad a principů. Nejdůležitějšími principy v rozhodovacích procesech z těchto práv je zajištění a respektování lidských práv a základních svobod, neboť jen takové zásady v rámci celé EU mají pro všechny zúčastněné opodstatněný význam.

Jedním z nejvýznamnějších je princip **subsidiarity** „ustavený Smlouvou o EU dle něhož budou Společenství v oblastech, nespádajících do jejich výlučné působnosti, podnikat kroky jen tehdy, nebudou-li členské státy schopny provést navrhovaná opatření lépe. Smyslem tohoto principu je zajistit, že rozhodování v rámci EU bude probíhat co nejbliže občanům, a zároveň respektovat identitu členských států.“¹

Prakticky rozumíme tomuto pojmu tak, že každé řešení veřejných úkolů má být vždy plněno na té úrovni, kde vzniká a jež ho může uspokojivě vyřešit, tzn. od nejnižší rovně obce, regionu, spolkové země členského státu. Společné úkoly pro všechny členské státy jsou řešeny na platformě Evropské unie.

S ochranou zájmu občanů společenství souvisí zásada **procesní proporcionality**, která doporučuje institucím nepřekračovat rámec opatření v provádění cílů a sleduje orgány v projednávání problematických záležitostí bez dlouhodobých soudních a byrokratických prodlev a procedur.

Princip **rovnosti** vytváří stejné podmínky posuzování nároků pro všechny subjekty práva. Snahou tohoto principu je vytvořit rovné příležitosti pro každého jednotlivce bez ohledu na národnost, pohlaví, etnický nebo rasový původ, postižení, věk, náboženství, víru nebo sexuální orientaci.

Princip **země původu** je garantován celně tarifní a dovozně právní úpravou pro dovážené zboží. To znamená, „...že importy se řídí podle ustanovení, která byla dohodnuta se zemí původu zboží. Při daňovém řízení se princip země původu nepoužívá. Protože se zatím nepodařilo harmonizovat nepřímé daně, platí při pohybu zboží mezi dvěma státy, že se zboží na hranicích při vývozu osvobozuje od daně a při dovozu se daň znovu vyměřuje - zdanění se tedy odehrává v zemi určení. V souvislosti se zrušením

---

¹ *Slovník základních pojmů*. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/39539/114808/clanek/zakladni-pojmy-p-t/s/>>

*hraničních kontrol od 1.1. 1993 bylo nutno založit oznamovací systém, který přesunuje kontroly z hranic do podniků.*¹

2.3 Legislativní procedury

Smlouva z Nice umožnila roku 2004 a 2007 největší rozšíření počtu zemí EU na současný počet² 27 členských států s 496 milióny obyvatel a rozlohou 4,3 milionů km².

Jak uvádí König,³ společenství a přistupující země se na rozšíření, reformách orgánů a změnách v legislativních procesech, týkajících se zejména zajištění účinného fungování Unie, připravovaly postupně od roku 1992 Maastrichtskou smlouvou, Kodaňským Summitem (1993), Schengenskou dohodou (O volném pohybu osob), „Lisabonskou strategií“ (O konkurenceschopnosti ekonomiky EU s USA do roku 2010) ze zasedání Rady v roce 2000 a zmíněnou Smlouvou z Nice. Ta byla podepsána dne 26. února 2001 a vstoupila v platnost dnem 1. února 2003. Smlouva z Nice, původní Smlouva o EU a Smlouva o ES jsou sloučeny do jedné konsolidované verze.

Unie, jako společenství suverénních členských států, převádí řízení na nejdůležitější instituce a pověřuje je demokratickým rozhodováním. Instituce Rady EU, Parlamentu a Komise tvoří pomyslný „*institucionální trojúhelník*“ (viz.příloha č.2), který „*vytváří spolu se Soudním dvorem právo platné v celé EU sloužící k naplňování politik ES/EU.*“⁴

Rozhodování těchto institucí je rozvíjeno principiálně a závisí na projednávání záležitostí v jednotlivých politikách a pilířích. Vytváření právních norem EU je podmíněno stanovenými postupy a kompetencemi mezi orgány Komise, Evropského parlamentu a Rady. V rozhodovacích procesech institucí Společenství musí být dodržovány legislativní procedury, které jsou podle Smlouvy o ES (SES) závazné.

Nejdůležitějšími jsou procedury konzultace, spolupráce, spolurozhodování a souhlasného řízení. Úlohou legislativního trojúhelníku Unie je tvorba, zabezpečování a uplatňování norem Evropské unie.

¹ *Slovník základních pojmů.* Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39539/clanek/>>

² *Členské státy EU.* Dostupný z:< <http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1981> >

³ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., 2006, str. 59-60

⁴ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., 2006, str. 123

K těmto funkcím jim napomáhají principy zakotvené ve Smlouvě o EU a neméně i ostatní orgány Evropské unie.

Pro přijímání sekundárních norem neexistuje jednotný legislativní postup. Tento proces je pro účast rozhodovacích institucí trojúhelníku, jejich různorodost zastoupení a názorů schvalován následujícími rozhodovacími procedurami.

2.3.1 Konzultace – slyšení

Samotný *legislativní proces* začíná návrhem Komise, který reaguje na podněty Evropské rady, Hospodářského a sociálního výboru a Výboru regionů. Komise návrh předloží postupně Evropskému parlamentu a Radě EU k prvnímu čtení a následnému schválení. Takto je uskutečňována nejstarší a nejjednodušší *procedura konzultace*.

Procedura konzultace (resp. slyšení) se vyznačuje hlavně tím, že v EP proběhne pouze jedno čtení návrhu právního aktu vypracovaného Komisí. Rada vyžaduje před svým konečným rozhodnutím stanovisko Parlamentu, podle kterého se ovšem nemusí řídit. S konečnou platností rozhoduje nezávisle o právní normě Rada a informuje EP, zda byly připomínky přijaty nebo odmítnuty. Tato procedura se vztahuje zejména na Společnou zemědělskou politiku, státní podpory, u nepřímých daní, atd..

„Podle konzultačního postupu Rada ministrů rozhoduje nezávisle, po konzultaci s Evropským parlamentem.“¹ Rozlišujeme dvojí konzultační postup. Podle prvního může Komise a Rada *nepovinně* konzultovat návrhy s Evropským parlamentem, zohledňovat jeho názory, ale přesto nemá stanovisko Parlamentu vliv na změnu rozhodnutí (používá se např. při rozšíření volného pohybu služeb pro neobčany EU). Druhá konzultační procedura se odvíjí od *povinnosti* Rady formálně konzultovat s Parlamentem akt před schválením, ačkoli není vázána stanoviskem.

Účelem *konzultační procedury* je spíše zachování dostatečné informovanosti, snaha o udržení kontaktu mezi rozhodovacími institucemi a ...„je možné ji charakterizovat jako „pasivní legislativní účast.“² Názor Parlamentu je vyžadován procedurou konzultace předtím, než Rada schválí návrh Komise. Pravomoc EP je

---

¹ Fiala, P., Pitrová, M., 2003, str. 207

² tamtéž, str. 304

v tomto postupu omezená jen na vyjádření jeho stanoviska a Rada rozhodne formou jednoznačného konsensu sama.

Parlament vyvíjí tímto postupem tlak k prodlužování a zdržování přijetí aktu, nicméně k ovlivnění rozhodnutí Rady nedojde.

2.3.2 Spolupráce

Procedura spolupráce byla zřízena Jednotným evropským aktem (čl. 252 SES). Rada EU zde již nerozhoduje bez závislosti na Parlamentu. EP je oprávněn vyslovit s k návrhu norem nebo podat *pozměňovací návrh*, ovšem rozhodnutí závisí na Radě. Pokud nevznikne dohoda mezi těmito dvěma institucemi, je návrh řešen tzv. *společným postojem*. Procedura spolupráce umožňuje Parlamentu vyslovit se k návrhům právních aktů, které připravila Komise a s nimiž ona dále pracuje. Rada může, v této proceduře, na základě svého jednomyslného hlasování, obhájit své stanovisko proti EP, neboť rozhodování závisí pouze na Radě, která je přijímá.

Procedura spolupráce je určena pro rozhodování nad pravidly dohledu plnění hlavních hospodářských politik. V rozhodovacím procesu poskytuje Evropskému parlamentu větší vliv tím, že mu povoluje dvě čtení návrhu Komise.

Podle článku 252/b SES, z hlediska Rady, umožňuje princip spolupráce zastupitelům orgánu, v přijímacím aktu, zaujmout kvalifikovanou většinou *společný postoj*. Ten Rada a Komise postoupí z prvního čtení Parlamentu se svými odůvodněními. Pokud Parlament společný postoj do tří měsíců schválí: „*Přijme Rada s konečnou platností navrhovaný akt v souladu se společným postojem.*“¹ Při odmítnutí společného postoje Rady parlamentem, může Rada přijmout akt ve druhém čtení, ovšem pouze jednomyslným schválením. Komise v těchto případech přezkoumává návrhy Rady nebo navrhované změny EP. Doporučené změny a návrhy, které Komise nepřijala, může Rada akceptovat při hlasování jednomyslným rozhodnutím. Přijaté změny aktu Komise Rada schválí kvalifikovanou většinou do tří měsíců. Není-li ve lhůtě rozhodnuto, je návrh aktu Komise pokládán za nepřijatý.

V přijímání navrhovaných aktů je uplatňována *zesílená spolupráce*, kterou prvotně umožnila Amsterodamská smlouva: „*tzv. „užší spolupráci“ v rámci jednotného*

institucionálního rámce, a tím dala některým členským státům možnost v zájmu Unie spolupracovat i tehdy, kdy se ne všechny země chtějí nebo mohou v daném okamžiku zúčastnit, s tím, že se kdykoli později k dané skupině mohou připojit. Mechanismus užší spolupráce byl ale natolik spoután přísnými podmínkami, že byl značně omezen prostor pro jeho praktické uplatnění. S cílem učinit tento mechanismus více akceschopný Smlouva z Nice zrušila právo každého členského státu vetovat zavedení užší spolupráce, které je nyní zakotveno ve smlouvě o EU. K zavedení užší spolupráce je potřeba alespoň osmi členských států. Smlouva z Nice také umožnila zavést užší spolupráci v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, vyjma obrany. Zajišťuje, že se posílená spolupráce bude odehrávat v rámci Evropské unie, respektuje roli institucí a umožňuje nezúčastněným členským státům se kdykoliv připojit.“²

*„Od vstoupení Smlouvy o Evropské unii v platnost se tato procedura používá zvláště v následujících oblastech: doprava, opatření proti diskriminaci, zavádění článku 101 (fondy Evropské centrální banky nebo centrálních bank členských států). Sociální fond, odborné vzdělávání, transevropské sítě, hospodářská s sociální soudržnost, výzkum, životní prostředí, rozvojová spolupráce, zdraví a bezpečnost pracujících (Článek 138), Evropská sociální charta, atd.“³ Amsterodamská smlouva značně zredukovala používání procedury spolupráce **ve prospěch** procedury spolurozhodování (Čl. 251 SES) a vztahuje se jen na určité aspekty hospodářské a měnové unie (HMU).*

2.3.3 Spolurozhodování

Procedura spolurozhodování, kterou zavedla Smlouva o EU (podle čl. 251), je nyní nejčastěji užívanou procedurou. Rada přijme od Komise návrh a od EP stanovisku ke konkrétnímu podanému návrhu. Je-li stanovisko EP bez připomínek nebo Rada připomínky schválí, přijme Rada navrhovaný akt. V zamítavém případě nebo stanovisku s výhradami, zaujme Rada „**společný postoj**“⁴ a informuje EP o důvodech, na jejichž základě tento postoj vydala. EP má lhůtu tří měsíců na vypracování

---

¹ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 50

² *Instituce EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111>>

³ *Rozhodování v EU*. Dostupný z: <<http://euroskop.cz/47470/119251/clanek/>>

⁴ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 49

stanoviska, schválení či zamítnutí návrhu. Na výsledek EP Rada reaguje schválením kvalifikovanou většinou, a to ve lhůtě tří měsíců. V případě odmítavého stanoviska Komise, jež na celý akt dohlíží, musí Rada návrh schválit jednomyslně. Pokud Rada neschválí všechny změny, předseda Rady svolá, po domluvě s předsedou EP, do šesti týdnů **dohodovací výbor**.

Tato procedura přiznává Parlamentu další rozšíření kompetencí. Parlament má možnost, v případě nesouhlasu, vetovat návrh, a tím ukončit, na jeho počátku, zdoluhavý legislativní postup, který ukazuje na neslučitelnost stanovisek obou institucí. Nedojde-li ke schválení v Radě, vrací se návrh s odůvodněním k Parlamentu ke druhému čtení. Ve lhůtě tří měsíců Parlament návrh schválí s připomínkami Rady nebo nepřijme-li v této době usnesení, je akt pokládán za přijatý. Evropský parlament může většinou všech svých hlasů navrhnout změny postoje Rady a postoupí tyto změny zpět Radě a Komisi k zaujetí stanoviska. Rada může, během tří měsíců, kvalifikovanou většinou změny buď přijmout nebo **přijmout s výhradami**. Pokud i Komise zaujala zamítavé stanovisko k těmto změnám, musí Rada rozhodnout o změně jednomyslně.

V případě přijetí **návrhu s výhradami** se otevírá prostor pro **dohodovací řízení**. Následuje po dvou čteních návrhu, tedy po konzultacích aktu s výhradami. Toto řízení předpokládá sjednocení stanovisek Komise, rady a Parlamentu. Řízení je vyvoláno po dohodě s předsedou EP. **Dohodovacího postupu** se účastní shodný počet zástupců Rady a Parlamentu. Ti mají za úkol dosáhnout konsensu o návrhu ve lhůtě šesti týdnů. Komise se účastní především svými stanovisky, jako smírčí poradce, především svými stanovisky a snahou o sblížení postojů obou jmenovaných institucí. Je-li v dohodovacím výboru, ve lhůtě, návrh schválen, je ve třetím čtení nadpoloviční většinou odevzdaných hlasů Parlamentu a kvalifikovanou většinou Rady přijat. Pokud se Rada a EP neusnesou, navrhovaný akt je pokládán za nepřijatý.

„Procedura podle čl. 189b Smlouvy o ES se používá v zákonodárném procesu o vnitřním trhu, při rozhodování o volném pohybu, svobodě pobytu a poskytování služeb, dále pak ve školství, kulturní a zdravotní politice, při ochraně spotřebitelů a rovněž při schvalování směrnic, resp. programů v oblastech transevropských sítí, výzkumu a životního prostředí.“¹

---

¹ *Slovník pojmů*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/glossary/term.asp?id=106>>

2.3.4 Procedura souhlasu

Procedura souhlasu, nazývaná jako souhlasné řízení, byla zavedena Jednotným evropským aktem. Probíhá jako schvalovací postup, ve kterém musí před přijetím důležitého rozhodnutí obdržet Rada souhlas Parlamentu, a to absolutní většinu hlasů. Parlamentu náleží právo přijetí nebo odmítnutí návrhu, nemůže ho však změnit. Obě instituce mají „právo absolutního veta.“¹ „*Procedura souhlasu se týká především vstupu nových zemí do Unie a určitých mezinárodních smluv. Používá se v záležitostech týkajících se občanství Unie, určitých úkolů Evropské centrální banky (ECB), dodatků ke Statutu Evropského systému centrálních bank a ECB, Strukturálních a Kohezních fondů a jednotného systému voleb do Evropského parlamentu.*“² Podle Čl.7 SES je povinný souhlas Parlamentu, pokud jde o uvalení sankcí na některou členskou státní, a to za závažné a trvající porušení základních práv.

Procedura souhlasu, tzv. **souhlasné řízení**, je schvalovacím postupem, „...v němž Rada ministrů rozhoduje sice odděleně, ale paralelně s Evropským parlamentem.“³ Při nesouhlasu těchto dvou institucí nenabývá akt platnost. Souhlasné řízení může být provedeno v některých případech Jen Radou (zjednodušené řízení) a výsledek je sdělen Parlamentu.

Je více než zřejmé, že bude-li mít Unie více než třicet členů, bude velmi obtížné schvalovat návrhy norem jednomyslně a **právo veta** by tak ochromovalo stále častěji rozhodovací procesy a tím blokovalo jakákoli jednání. Ve smlouvě z Nice proto musel být snížen počet případů použití principu veta členskými státy.

Wim Kok, který působí v současné době, jako expert Evropské komise na dopady rozšíření EU, zdůrazňuje ve své Zprávě, vydané v březnu 2003, nezbytnost změn v rozhodovacích procesech:

„Velmi naléhavě potřebujeme evropskou ústavu, s dokonalejším pojetím rozhodovacího procesu a demokratické legitimacy, která by EU zefektivnila a více přiblížila k občanům.

Mezi základní reformy bude nezbytné zahrnout:

---

¹ Šlosarčík, I., 2003, str. 51

² *Slovník pojmů*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/glossary/term.asp?id=104>>

³ Fiala, P., Pitrová, M., 2003, str. 207

- *rozšíření principu většinového hlasování v Radě, aby se mohly v budoucnu dále rozvíjet politiky EU*
- *posílení „komunitární metody“ a respektování institucionální vyváženosti.“¹*

Za základní požadavek dále Kok považuje schopnost řádného uplatňování pravidel („acquis“), politik EU, administrativní výkonnost a návaznost ve veřejné správě, „...*aby mohly řádně a účinně uplatňovat evropská pravidla a normy.*“²

Podle Wima Koka vede nesprávné prosazování a včleňování právních aktů k dojmům o neplnění cílů a úkolů Společenství.

Obr.č.4.: Vlajka EU³

¹ Kok, W., 2003, str. 46

² tamtéž, str. 47

³ *Historie vlajky.* Dostupný z: <[http:// www.europa.eu/abc/symbols/emblem/index_cs.htm](http://www.europa.eu/abc/symbols/emblem/index_cs.htm) >

3 RADA EU

3.1 Organizace Rady

Rada EU, nazývaná podle dřívějšího názvu *Rada ministrů*, je hlavním rozhodovacím (zákonodárným) orgánem Společenství. Tato instituce „nemá ekvivalent nikde na světě. Členské státy prostřednictvím Rady vydávají zákony pro Evropskou unii, stanovují její politické cíle, koordinují své národní politiky a řeší spory mezi sebou a s dalšími institucemi.“¹

„Rada se skládá z jednoho zástupce každého členského státu na ministerské úrovni zmocněného zavazovat vládu tohoto členského státu. (čl. 203 SES)“² Důležitým rozdílem mezi zástupci Rady a Komise s Parlamentem je prezentace a **prosazování zájmů svých národních států**. Zároveň se snaží vyjednáváním nalézt kompromisní řešení problematik.

Práce Rady EU se opírá o tři principy. Základní princip je tvořen zárukou **rovného zastoupení** všech členských států bez rozdílu, a sice pro umožnění zúčastněným prosazení národních zájmů. Podstatným principem je **politický mandát** Rady. Znamená schopnost Rady přijímat legislativní rozhodnutí bez ohledu na své aktuální politické složení, s pravomocí svých vlád přijímat závazky společenství.

Další je princip odbornosti, resp. „**resortní příslušnosti**“³, který zaručuje, že projednávané otázky a témata budou zpracovávána na úrovni příslušných ministerstev, podle oblastí působnosti v zastoupení jednoho ministra (zástupce z každé členské země. V praxi to znamená, že se rada schází podle záležitosti, o které se rozhoduje. Například je Rada složená z ministrů financí, zemědělství, průmyslu, životního prostředí a dalších. Pokud projednávaná agenda nespadá pod konkrétní ministerstvo, ale týká se problematiky institucí ES, rozhoduje tzv. Rada pro všeobecné záležitosti, složená z ministrů zahraničních věcí. Počet členů rady vytváří vždy 27 zástupců z jednotlivé země a resortu. Jednotlivá zasedání Rady se konají v Bruselu, kromě měsíce dubna, června a října, kdy se konají v Lucemburku.

---

¹ *Instituce EU* Dostupný z: <[http:// www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111&page=1](http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111&page=1) >

² Svoboda, P., DEA a kol., str. 42

³ Fiala, P., Pitrová, M., 2003, str. 189

„Celkem existuje devět oblastí obsazení Rady:

- *Všeobecné záležitosti a vnější vztahy (pokrývající i SZBP, Evropskou bezpečnostní a obrannou politiku, obchodní politiku a rozvojovou spolupráci),*
- *Hospodářské a finanční záležitosti,*
- *Spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí (pokrývající i problematiku Schengenského systému)*
- *Zaměstnanost, sociální politika, zdraví a ochrana spotřebitele,*
- *Konkurenceschopnost (pokrývající vnitřní trh, průmyslovou politiku a výzkum a vývoj),*
- *Doprava, telekomunikace a energie,*
- *Zemědělství a rybolov,*
- *Životní prostředí,*
- *Vzdělávání, mládež a kultura. (použito: Evropská komise, 2004k)“¹*

Množství resortů není stabilní a vyvíjí se v závislosti na rozvoji jednotlivých politik. Zasedání sektorů probíhají v daných periodách podle naléhavosti problematiky v oblastech zaměření. Zasedání Rady svolává předseda, buď z vlastního podnětu nebo na žádost Komise či podnětu některého člena Rady.

„*Předsednictví vykonává postupně každý členský stát Rady po dobu šesti měsíců v pořadí, které určí Rada jednomyslným rozhodnutím (ČL 203 SES).“² Rotace probíhá v intervalech: leden až červen a červenec až prosinec a předsednictví v Radě jsou dlouhodobě a pečlivě plánovaná a připravovaná. Česká republika je zařazena jako **předsednická země** od 1.ledna do 30.června 2009. Rozšiřováním a prohlubováním pravomocí EU se paralelně zvětšuje i význam předsednické funkce v Radě. Předsedající země „*připravuje a řídí všechna zasedání; vypracovává přijatelné návrhy kompromisů a hledá věcná řešení problémů předložených Radě; snaží se zajistit důslednost a kontinuitu rozhodovacího procesu.*“³ Význam předsednictví je určující pro podněty, témata i směry v legislativních a politických rozhodnutích.*

---

¹ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., str. 125

² Svoboda, P., DEA a kol., str. 42

³ *Institute EU* Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111&page=1>>

3.2 COREPER a generální sekretariát

COREPER (z francouzského „Comité des Représentants Permanents“ tedy *Výbor stálých zástupců*) patří ke spojovacím článkům mezi členskými státy a Radou. Prezентují jej stálí zástupci členských zemí v Bruselu (velvyslanci), kteří jsou v úzkém a vzájemném kontaktu s Komisí i mezi sebou. „*Hlavním úkolem COREPERu je projednávání a příprava návrhů, o nichž poté, často již formálně, rozhoduje Rada.*“¹

Coreper vytváří institucionální zázemí, připravuje schůze k řešení citlivých a závažných problémů na ministerské úrovni. Pracovní skupiny Rady tvořené experty členských států se schází každý týden, vypracovávají zprávy a podrobně zkoumají návrhy Komise, zda u nich je či není možná dohoda (pracovních skupin zabývajících se technikou legislativních návrhů je přibližně 200). Rada tedy připravuje svoje zasedání na podkladech vypracovaných pracovními výbory složených s odborných referentů jednotlivých odvětví spolupracujících se zástupci COREPERu. Jednání Rady a výborů se účastní i zástupci Komise.

„*V rámci Rady EU působí i Generální sekretariát, který zodpovídá za administraci materiálů pro jednání Rady, tlumočení a právní servis.*“² Sekretariát se člení na pět ředitelství a odbor právních služeb. Stará se o přípravu zasedání, vedení protokolu, tlumočnické a překladatelské služby a zveřejňování dokumentů. Spravuje rozpočet Rady a archívy. Sídlo Generálního sekretariátu je v Bruselu.

Sekretariát zabezpečuje kontinuitu práce Rady, „*má své právní oddělení, které vyhotovuje odborné posudky týkající se kromě jiného formy a slučitelnosti navrhovaných opatření se smluvním rámcem Evropské unie.*“¹ Generálního tajemníka, který sekretariát řídí, a který je zároveň představitelem pro Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, jmenuje Rada jednomyslně.

3.3 Rozhodování v Radě

Rada se schází na svých zasedáních pravidelně. Úkolem Rady je přijímání usnesení k dílčím problémům Unie a plnění zadání ve všech vymezených oblastech

---

¹ *Rada EU*. Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39562/119163/clanek/rada-evropske-unie/co-je-coreper/>>

² Šlosarčík, I., 2003, str. 17

zastoupení. Ve své funkci je **oprávněna schvalovat legislativu** (převážně ve spolupráci s EP), **uzavírá smlouvy** s jednotlivými státy nebo mezinárodními organizacemi, **rozvíjí společnou zahraniční politiku**, **koordinuje hospodářské politiky** členů EU, společně s Parlamentem **schvaluje rozpočet** Unie a **koordinuje spolupráci** v oblasti justice a vnitřních věcí.

„Rada je orgán, který lze charakterizovat jako současně nadnárodní i mezivládní organizaci. V některých záležitostech rozhoduje hlasováním kvalifikovanou většinou, zatímco jiné musí být schváleny jednomyslně. Jednací řád, praktické postupy a dokonce řešení sporů v Radě závisí na stupni solidarity a důvěry, které jsou v mezistátních vztazích výjimečné. O demokratickém mandátu Rady nemůže být pochyb. Na každém zasedání Rady se setkávají zástupci členských států, obvykle ministři, kteří jsou odpovědní svým národním parlamentům a veřejnému mínění v zemích, které reprezentují.“²

Rozhodování Rady je možné dvěma způsoby. První, **jednomyslné hlasování** se uplatňuje v případech mezinárodních dohod a společných strategií „v oblastech, kde mají členské státy **společné zájmy**. Obecně zde specifikuje cíle, jejich trvání a potřebné finanční a materiální zdroje.“³ Jednomyslné hlasování je platné i v případě, zdrží-li se někdo hlasování, pokud to není více než jedna třetina vážených hlasů. Ten, kdo se zdrží hlasování, nebrání přijetí rozhodnutí, ale přijímá rozhodnutí jako zavazující.

Druhý způsob rozhodování Rady je **kvalifikovanou většinou**. Rada takto rozhoduje v případech **společných akcí** tzn. „jsou přijímány Radou pro operativní řešení zvláštních situací. Vymezuje cíle, rozsah, podmínky a prostředky poskytnuté Unií, případně i dobu trvání.“⁴ Kvalifikovanou většinou jsou přijímány i **společné postoje**, které se týkají přístupu EU k aktuálním otázkám či konkrétním událostem vůči třetí zemi a zajištění otázek druhého pilíře (Společné zahraniční a bezpečnostní politiky).

Rada má zásadní postavení v rozhodovacích procesech týkajících se sekundárních norem. Tyto normy, které má ve své pravomoci nelze rozhodnout bez jejího souhlasu.

---

¹ *Instituce EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111&page=1>>

² *Instituce EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111&page=1>>

³ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., str. 154

⁴ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., str. 154

V přijímání norem v primárním právu ES se Rada musí o legislativní pravomoci dělit s EP. Každý ministr (jako zástupce) z jednotlivého státu disponuje pro své hlasování počtem „*váhy*“ *hlasů* zohledňující počet obyvatel své země. Celkový počet hlasů v Radě je 345.

S účinností k 1.11.2004 vstoupil v platnost Článek 205 SES (odst. 2.), který nově definuje *kvalifikovanou většinu*, k jejímuž dosažení je potřeba splnit obě následující podmínky. Rozhodnutí je nutné podpořit minimálním počtem hlasů představující 72% z celkového počtu nebo rozhodnutí je schváleno nadpoloviční většinou členských států (v některých případech je nutná dvoutřetinová většina členských států). Od 1.1.2007 po přistoupení Bulharska a Rumunska je k dosažení kvalifikované většiny (k 72% hranici) zapotřebí 258 hlasů. Kromě toho, podle téhož článku (odst. 4.) může člen Rady požadovat přezkoumání, zda kvalifikovaná většina opravdu představuje alespoň 62 % celkového počtu obyvatel Unie. Pokud ne, rozhodnutí není přijato.

Tabulka č.1: Srovnání a rozdělení (vážení) hlasů mezi členské státy podle Amsterodamské smlouvy (1.5.1999), Smlouvy o přistoupení deseti nových států (od 1.11. 2004) a po přistoupení Bulharska a Rumunska (od 1.1.2007). Použito a upraveno podle zdroje: SES ¹

Členské země EU	1.5.1999	1.11.2004	1.1.2007
Francie, Itálie, Německo, Velká Británie	10	29	29
Španělsko	8	27	27
Polsko	0	27	27
Rumunsko	0	0	14
Nizozemsko	5	13	13
Belgie, Portugalsko, Řecko	5	12	12
Česká republika, Maďarsko	0	12	12
Rakousko, Švédsko	4	10	10
Bulharsko	0	0	10
Dánsko, Finsko, Irsko	3	7	7
Slovensko, Litva	0	7	7
Lucembursko	2	4	4
Lotyšsko, Slovinsko, Estonsko, Kypr	0	4	4
Malta	0	3	3
Počet hlasů celkem	87	321	345
Kvalifikovaná většina	62	232	258

Obvykle, se Rada usnáší většinou hlasů a případné zdržení se hlasování „*není překážkou přijetí usnesení Rady vyžadující jednomyslnost.*“ ² Tyto změny navozují

¹ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., str. 366

² Svoboda, P., DEA a kol., str. 42

nutně nové strategie v systému utváření uskupení nebo koalic menších zemí v rozhodování. Navýšením počtu členů k usnášení se kvalifikovanou většinou v Radě (z 87 na 345), byly provedeny i změny ve váze hlasů na počet obyvatel i výše počtu hlasů kvalifikované většiny (viz. Tabulka č.1). Velkým úspěchem ve vyjednávání je tzv. **blokační klauzule**, která zohledňuje počet obyvatelů členských zemí EÚ, poznamenává B. Mattoš¹ a dále analyzuje strategii hlasování. Nutná je ovšem těsná spolupráce „malých“ zemí v nastolených problematikách. Pokud by nedocházelo ke spojení a spolupráci zemí s nižším počtem vážených hlasů, bude slábnout jejich postavení. Naopak jejich koalice může napomoci zablokování rozhodnutí, která jsou pro ně nepříznivá. Pokud nebude docházet k jednotnému přístupu malých států k návrhům a realizaci požadavků, bude se oslabovat jejich vliv na rozhodování a posílí tímto mocenský vliv států s větším počtem vážených hlasů.

*„Smlouva o Evropské unii stanovila činnost Unie na třech „pilířích“ a stanovila, že většina rozhodnutí bude přijímána buď hlasováním kvalifikované většiny anebo jednomyslně. První pilíř zahrnuje široké spektrum politik Společenství (jako například zemědělství, dopravu, životní prostředí, energetiku, výzkum a vývoj), navrhovaných a zaváděných podle prověřeného rozhodovacího procesu, který začíná návrhem Komise. Na základě podrobného rozboru odborníků i politiků pak Rada návrh Komise buď přijme, doplní nebo zamítne.“*² Podíl Rady na přijímání normativních aktů závisí na typu procedury, nikdy však nemůže proběhnout bez její účasti.

*„V případě komunitárních politik umožnila Smlouva z Nice rozhodování kvalifikovanou většinou ve všech nebo částech oblastí upravených v dalších deseti ustanoveních. To se například týká rozhodování v oblasti soudní spolupráce v občanských věcech. Obchodní dohody vztahující se ke službám nebo duševnímu vlastnictví by také teoreticky mohly být Radou schváleny kvalifikovanou většinou.“*³

Informováním veřejnosti je pověřena Tisková služba Rady, která vydává komplexní tiskové zprávy, zveřejňuje hlasování o legislativních návrzích, debatách. Poskytuje částečný volný přístup k dokumentům a podkladovým materiálům o tématech Rady a umožňuje periodická setkávání s novináři.

---

¹ Mattoš, B., 2004, str. 84

² *Institute EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111&page=1>>

³ *Institute EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111&page=1>>

4 EVROPSKÝ PARLAMENT

4.1 Složení Evropského parlamentu

Evropský parlament (EP) patří mezi tři nejdůležitější rozhodovací instituce Společenství. Po celou dobu svého vývoje „*si po boku Komise a Rady upevňoval svoji pozici, získával více pravomocí a postupně se tak stal hlavním strůjcem integračního procesu.*“¹ V současné době hájí Parlament celoevropské zájmy přibližně 496 miliónů občanů z 27 členských zemí Unie. Cíle EP demokraticky vyjadřují **politickou vůli občanů EU**. Evropský parlament je považován „*za strážce evropských zájmů a ochránce práv občanů. Občané Evropské unie mají právo se na něj individuálně nebo skupinově obracet formou petic a žádat nápravu případných křivd v záležitostech, které spadají do sféry působnosti Evropské unie.*“²

„*Evropský parlament má tři pracoviště. Oficiální sídlo se nachází ve Štrasburku, kde se „europoslanci“ scházejí jeden týden v měsíci na plenárním zasedání. Mezi plenárními zasedáními se poslanci scházejí také ve dvaceti stálých výborech v Bruselu. Kromě stálých výborů mohou být vytvořeny ještě podvýbory, dočasné výbory či vyšetřovací výbory.*“³ V Bruselu a Lucemburku se konají mimořádná zasedání. EP pravidelně pořádá, v meziparlamentních výborech a delegacích, setkání mezi předsedy národních Parlamentů a jednotlivými výbory. Tyto schůzky mají podstatný význam v udržování spolupráce zúčastněných.

Parlament provádí volbu Evropského **ombudsmana**, dává souhlas se jmenováním předsedy Evropské komise a jejích členů.

Poslanci EP zastupující zájmy občanů a jsou jimi, jako jediní, do orgánů Unie voleni v obecných a přímých volbách. Volební období je pětileté a systém volby regionálních kandidátek je stanoven jednotným postupem. Předsednictvo Parlamentu se skládá z předsedy a čtrnácti místopředsedů. Každý členský stát má stanovené množství mandátů určených podle počtu obyvatel (viz.Tabulka č.2), čímž jsou zvýhodňovány menší státy. Počet zasedajících europoslanců je 732, ti se sdružují do **frakcí**, podle politických příslušností a jsou „významným faktorem integrace uvnitř Unie.“⁴

¹ *Evropský parlament*. Dostupný z: <http://www.euroskop.cz/39546/clanek/evropsky-parlament/>

² *Instituce EU*. Dostupný z: <http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1110&page=1>

³ *Evropský parlament*. Dostupný z: <http://www.euroskop.cz/39546/clanek/evropsky-parlament/>

⁴ Svoboda, P., DEA a kol., str. 40

(viz.Tabulka č.3). Předsedové frakcí (klubů) se společně s předsedou EP zúčastňují Konferencí předsedů připravující např.program zasedání.

Tabulka č.2: Srovnání a počet mandátů (zastupitelů) volených v jednotlivých členských státech s účinností pro volební období 2004-2009 je podle Niceské smlouvy stanoven takto¹:

Členské země EU	1.5.1999 /Amsterodam/	1.11.2004 /Sml.o přistoupení	1.1.2007 /Nice/
Německo	99	99	99
Francie, Itálie, Velká Británie á	87	78	72
Španělsko	64	54	50
Polsko	0	54	50
Rumunsko	0	0	33
Nizozemsko	31	27	25
Belgie, Portugalsko, Řecko á	25	24	22
Česká republika, Maďarsko á	0	24	20
Švédsko	22	19	18
Rakousko	21	18	17
Bulharsko	0	0	17
Dánsko, Finsko á	16	14	13
Slovensko	0	14	13
Irsko	15	13	12
Litva	0	13	12
Lotyšsko	0	9	8
Slovinsko	0	7	7
Lucembursko	6	6	6
Estonsko, Kypr á	0	6	6
Malta	0	5	5
Počet hlasů celkem	626	732	732

Tabulka č.3: Současné rozdělení Parlamentu do příslušných frakcí a počet europoslanců zastupujících států: Použito z přehledu politických frakcí v EP.²

FRAKCE		POČET
PPE-DE	Skupina Evropské lidové strany (křesťanských demokratů) a Evropských demokratů	262
PSE	Skupina sociálních demokratů v Evropském parlamentu	201
ALDE	Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu	89
Verts/ALE	Skupina zelených/Evropské svobodné aliance	42
GUE/NGL	Skupina konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice	41
IND/DEM	Skupina nezávislých/demokracie	29
UEN	Skupina Unie pro Evropu národů	30
NI	Nezařazení poslanci	37
Celkem		732

¹ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., str. 366

² *Evropský parlament*. Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39546/119699/clanek/evropsky-parlament/politicke-slozeni-evropskeho-parlamentu/>>

4.2 Kompetence Parlamentu

Změny, které byly zavedené smlouvou z Nice, značně posílili postavení Parlamentu v procedurách tvorby legislativy, kontroly výkonné moci a financování rozpočtu EU. Zasedání Parlamentu jsou veřejně přístupná a zprávy o činnosti jsou k dispozici v médiích. Informace poskytuje a šíří ředitelství Parlamentu pro informace a styk s veřejností, informační kanceláře a Euro-Info Pointy EP v hlavních městech členských států Unie.

4.2.1 Legislativní pravomoc

Mezi nejvýznamnější kompetence Parlamentu patří jeho **legislativní pravomoc**. Podle Článku 107a SESAE může EP většinou svých hlasů vyzvat Komisi k předložení návrhů k otázkám, které je potřeba legislativně ošetřit. Parlament má mandát k přezkoumávání a schvalování evropské legislativy, na které se aktivně podílí účastí v rozhodovacích procesech (podkapitola 2.3). Pravomoci Parlamentu v rozhodovacím procesu získávají postupně na významu, a to především prostřednictvím změn ve Smlouvách. Podíl EP v přijímání norem závisí na tom, co je předmětem schvalování. „U primárních norem (zakládajících smluv) se role EP omezuje na konzultace při svolávání mezinárodní konference a (nezávazné) stanovisko ke konečnému textu.“¹

Změny v posilování významu Parlamentu v legislativním procesu se týkají sekundárních norem evropského práva. Při jejich schvalování se vliv EP odvíjí od použití postupu **konzultace, spolupráce, spolurozhodování** nebo **souhlasu**.

4.2.2 Rozpočtová pravomoc

Stěžejní pro fungování Unie je i **rozpočtová pravomoc** EP. Vytváření rozpočtu Společenství je řízeno ustanovenými procedurami podle SES „Část pátá: Hlava II: Finanční ustanovení“² a nemůže být schváleno Radou bez souhlasu Parlamentu.

Schvalování rozpočtu: Rozpočtový rok se datem kryje s rokem kalendářním, ovšem příprava návrhu začíná před 1.červencem předcházejícího roku. Do té doby musí každý orgán společenství sestavit předběžný odhad svých příjmů a výdajů. Poté Komise

---

¹ Šlosarčík, I., 2003, str. 25

² Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 53

připojí své stanovisko a do 1. září předcházejícího roku podá předběžný návrh rozpočtu Radě. Pokud má Rada připomínky ke konkrétním změnám, konzultuje Komisi popř. zúčastněný orgán. Na to Rada kvalifikovanou většinou návrh rozpočtu schválí a do 5. října musí být návrh rozpočtu předložen Parlamentu. Následují připomínky, dodatky a změny Parlamentu ke stanovisku členských států jednajících v Radě.

Rada měla do roku 1975 rozhodující slovo v případě obligatorních výdajů na zemědělství a výdajů týkajících se mezinárodních dohod. S nárůstem významu fakultativních výdajů, reformou zemědělské politiky a zvyšováním prostředků určených na regionální politiku začal posilovat i vliv rozpočtových pravomocí Parlamentu. Parlament, v těsné spolupráci s Radou, nyní rozhoduje o výdajích na sociální programy, regionální fondy, na vzdělávání, na projekty zahrnující životní prostředí, kulturu a jiné. EP nemá možnost samovolně „přesouvat“ rozpočtové položky, nicméně sám přijímá závěrečnou verzi rozpočtu.

Může dojít k zamítnutí rozpočtu Parlamentem. „...*teprve podpisem předsedy Parlamentu se návrh rozpočtu stává zákonem Unie. Následná kontrola výdajů je stálou náplní práce parlamentního Výboru pro kontrolu rozpočtu.*“¹ Tento výbor dohlíží na účelné **vynakládání rozpočtových prostředků**, prevenci a odhalování podvodům, má mandát ustavovat expertní komise.

Parlament každoročně **vyhodnocuje hospodaření Komise** s rozpočtem, její závěrečný účet a „*na základě výroční zprávy vypracované Evropským účetním dvorem uděluje Komisi absolutorium.*“²

4.2.3 Kontrola výkonné moci

Kontrola je podstatnou funkcí Parlamentu EU vůči výkonným orgánům Radě a Komisi. Dohled je prováděn nad jednotlivými aktivitami Unie a politikami v nejrůznějších oblastech. Pro výkon kontrolní pravomoci, podle článku 193 SES, může EP na popud čtvrtiny členů „*zřídit dočasnou vyšetřovací komisi, která by zkoumala obvinění z porušování práva Společenství nebo nesprávného úředního postupu při jeho*

---

¹ *Institute EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1110&page=1>>

² *tamtéž*

uplatňování, ...“¹ Tyto dočasné výbory po předložení zprávy z vyšetřování ukončí svoji činnost.

Parlament ve vztahu ke Komisi má jmenovací funkci předsedy a všech členů Komise, a to hlasováním o důvěře. Komise předkládá Parlamentu prostřednictvím svých představitelů k prověření měsíční a výroční zprávy o své činnosti. Europoslanci jsou oprávněni dotazovat Komisi nebo interpelovat jednotlivé komisaře. EP má právo, v žádoucím případě, vyslovit Komisi nedůvěru nadpoloviční většinou hlasů a současně 2/3 odevzdaných hlasů. Kontrola Komise Parlamentem vede k lepší spolupráci mezi nimi.

Vůči Radě má Parlament menší možnosti kontroly, nicméně mohou **europoslanci** interpelovat i zástupce Rady, čímž „v podobě pravidelných rozprav informují evropskou veřejnost o naléhavých a aktuálních událostech. Rada má za úkol předložit Parlamentu svůj program a často je zastoupena i na zasedání parlamentních výborů.“² Předseda Rady pravidelně podává informace o výsledcích zasedání Evropské rady a o situaci zahraniční a bezpečnostní politiky.

Obr. č.5.: Sídlo Evropského parlamentu v Bruselu³

¹ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 40

² *Evropský parlament*. Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39546/119698/clanek/evropsky-parlament/postaveni-evropskeho-parlamentu/>>

³ tamtéž

5 KOMISE

5.1 Činnost a pravomoci

Komise je jednou z klíčových institucí trojúhelníku EU, neboť principiálně je to právě ona, kdo navrhuje nové zákony Společenství. Je označována za evropskou vládu, usiluje o obranu zájmů EU jako celku, prosazuje Evropské právo, zabezpečuje svou kontrolou integritu jednotného trhu, koordinuje a rozvíjí zemědělskou a regionální politiku včetně programů pro podporu budoucnosti Evropy a spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy, Afriky, Karibiku a Tichomoří, je výkonným orgánem.

Komise není „*primárním rozhodovacím orgánem ES a její role se omezuje na analýzu, přípravu návrhů a provádění politik ES*“¹ (např. společná zemědělská politika, politika hospodářské soutěže, ochrana životního prostředí, ochrana spotřebitele, vzdělávací politika). Bez zákonodárné iniciativy Komise by nevznikly žádné právní normy EU. Komise při vytváření návrhů zákonů sleduje „*tři hlavní cíle: identifikuje evropský zájem, návrh co nejširěji konzultuje se všemi zainteresovanými stranami a musí respektovat princip subsidiarity*.“² Funkce této instituce napomáhají občanům Společenství v demokratickém naplňování předpisů a potřeb při čerpání prostředků z rozpočtu Unie, a to v součinnosti s Evropským soudním dvorem. V oblasti politiky hospodářské soutěže je Komise hlavním *kontrolním orgánem* a je oprávněna podat žalobu na členský stát pro neplnění jeho povinností a určuje možné finanční sankce.

Komise pod označením *strážce smluv* sleduje a zajišťuje kontrolu nad správným uplatňováním legislativy v členských státech EU. Jako *manažer* plní funkci řízení a výkonu politik Unie a mezinárodních obchodních vztahů. Reprezentuje EU na mezinárodní úrovni jako *vyjednaváč*, neboť instituce je odpovědná za *hospodaření s rozpočtem* Unie, přičemž zásadní výdaje tvoří přerozdělování do Evropských fondů „*s cílem vyrovnat hospodářské a sociální rozdíly mezi bohatšími a chudšími oblastmi Unie*.“³

---

¹ Šlosarčík, I., 2003, str. 10

² *Instituce EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1109&page=1>>

³ tamtéž

Jedna z delegovaných pravomocí umožňuje **ochranu trhu** Společenství před dumpigovými dovozy z třetích zemí a dodržování pravidel na ochranu hospodářské soutěže. Jako vyjednaváč obchodních smluv Komise funguje formou **prostředníka** mezi Uníí a jinými státy.

S účinností od 1.listopadu 2004 se Komise „*skládá z jednoho účastníka z každého členského státu.*“¹ Komisaři (aktuální počet 27) jsou doporučováni státy a nominováni podle své způsobilosti, schopností a záruk nezávislosti na svých vládách, neboť členové Komise „*vykonávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu Společenství.*“² Komisaři nesmí být ovlivňováni vládami nebo jinými subjekty ve svém rozhodování a plnění úkolů pro Unii a nesmí provozovat jakoukoli jinou výdělečnou činnost. „*Každý z komisařů má svou oblast, za kterou zodpovídá – ochrana spotřebitele, obchod, zemědělství atd. (podle Evropské komise 2003f).*“³ Ve funkci komisaře za Českou republiku zastupuje v resortu pro sociální záležitosti Vladimír Špidla. Jednotliví komisaři mají k dispozici kabinet pro administrativní, politický a poradní servis při řešení agendy resortu. Předsedu Komise určí kvalifikovanou většinou, a po konzultaci a schválení Evropským parlamentem jmenuje, Evropská rada (na dobu pěti let, lze i opakovaně). Práce Komise je zpětně prověřována EP.

Sídlo Komise je v Bruselu, kde také sídlí převážná většina s celkového počtu 24 000 zaměstnanců, což ji činí největší institucí EU. Tento počet je však opodstatněný, neboť odpovědnost za široké spektrum činností a schopnost komunikace s každým občanem EU v jeho rodném jazyce je důležitá a žádoucí. V rozsáhlé administrativní práci napomáhá chodu Komise její generální sekretariát a tlumočnický servis.

Ačkoliv Komise zastupuje EU jako celek, je její přístup mezi institucemi a lidmi založen na základě informovanosti občanů o dokumentech, ovšem s omezením na ty případy, kdy je nutné ochraňovat konkrétní soukromý nebo veřejný zájem.

5.2 Způsob rozhodování

Komise je politicky nezávislým představitelem nadnárodní instituce. V institucionální struktuře EU má pro vznik sekundárního práva zákonodárnou

---

¹ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 43, čl. 213/1

² Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 43, čl. 213/2

³ König, P., Lacina, L., Přenosil, J., str. 132

iniciativu, je popisována jako „hnací motor Unie“. Návrhy normativních aktů jsou názorem vyslovující se pro evropský zájem, zájem pro Unii a všechny její občany.

Komise pro přípravu, dohadování a dokončení návrhu využívá procesu konzultace jako nejzákladnějšího prostředku v komunikaci s ostatními institucemi **trojúhelníku EU** se státní správou, týmy expertů, zástupci průmyslu, odborovými svazy a zájmovými skupinami. Nejvýznamnějším principem Komise je **subsidiarita**: „...zakotvena přímo ve Smlouvě o Evropské unii. Evropská komise tento princip aplikuje tak, aby se Evropská unie starala pouze o ty záležitosti, které nemohou být efektivněji řešeny na úrovni členských států.“¹ Subsidiarita je pravidlo pro možnosti dalšího rozšiřování pravomocí zainteresovaných institucí. B. Plechanovová uvádí Komisi a Soudní dvůr jako posuzovatele: „...možností a schopností národních, resp. i subnárodních legislativních, výkonných či samosprávných orgánů.“²

Prvotním impulsem v legislativní procesu Unie je podání návrhu zpracovaného Komisí, a to ke schválení Evropskému parlamentu a Radě. Komise obvykle připravuje návrhy podle požadavků představitelů členských zemí, kteří se na nich dohodnou v Evropské radě. Předlohy návrhů zpracovávají politicky, technicko-administrativně a na popud poradních orgánů Unie nebo zájmových skupin referenti příslušných resortů Komise. Za tuto přípravu jsou ve svých resortech odpovědni eurokomisaři. O tom zda bude předloha návrhu postoupena do rozhodovacího procesu, hlasují kolektivně všichni komisaři. Snaží se o konsensuální postoj. Pokud je předloha schválena, nastupuje legislativní proces.

Komise během celého procesu „přijímá roli vyjednavče mezi orgány Společenství“,³ jež se na zákonodárném postupu podílejí. Z důvodu prosazování zájmů Unie, je Komise často proti názorům Rady (někdy i Parlamentu), které zastupují priority členských zemí. Než je návrh normy předložen Radě, putuje nejprve do COREPER. V této fázi Komise sleduje stanoviska jednotlivých stálých reprezentací a dochází zde předběžně k posouzení přijatelnosti návrhu z hlediska národních zájmů. Sledování postojů jednotlivých zemí před podáním Radě je důležitým krokem, neboť Komise zde sleduje stanoviska zemí, rozložení hlasů, případné utváření koalic nebo formující se blokační menšinu. Komise se snaží o vypracování a přijatelnost předlohy návrhu

---

¹ *Instituce EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1109&page=1>>

² Plechanovová, B., 2004, str. 108

³ Fiala, P., Pitrová, M., 2003, str. 255

v takové míře, aby co nejméně docházelo k zablokování Rady a stažení projednávaného zákona.

5.2.1 Příklad kompetence Komise

Jednou z kompetencí Komise je *kontrola dodržování právních aktů* jednotlivými členskými zeměmi a případné sankční řízení při porušování pravidel EU. Příkladem je právě probíhající řízení vůči České republice (ČR), Maďarsku, Polsku, Portugalsku a Maltě, které si při vstupních rozhovorech do Unie nevyjednaly trvalou výjimku *daňových priorit* pro plenkové zboží.

V tomto případě Česká strana zařazuje plenkové zboží do hygienických potřeb, které mají povolenou nižší DPH (v ČR 5%). Názor Komise je ovšem ten, že *výklad zařazení* je nesprávný, což znamená, že pleny by měly být daně *standardní sazbou DPH* (v ČR 19%). Zařazení zboží do nesprávné daňové kategorie, bez vyjednání výjimky, je posuzováno jako nedodržování podmínek obchodních pravidel unijního trhu bez cel.

Komise z tohoto důvodu zahájila proti České republice *kárné řízení*, které je prvním ze tří sankčních kroků, a může pokračovat *soudním řízením a pokutou*. Český komisař, Vladimír Špidla, zastupující unijní odbor pro sociální záležitosti, *lobboval* pro změnu daně argumentem pomoci rodinám z důvodu snižování počtu narozených dětí a vymírání Evropanů. Český komisař uspěl jen částečně, ale dosáhl tím jednoročního odkladu zvýšení této daně. Do června roku 2007 je nutné předložit přesvědčivé důvody pro legalizaci zařazení plen a přesvědčit Komisi a ostatní členské země, že tato výjimka neohrozí fungování vnitřního trhu v této oblasti.

Podle legislativy EU však Komise sama tuto výjimku vytvořit nemůže, může pouze předložit návrh Radě. Rada ho *musí*, v případě daňových otázek, *jednomyslně schválit*. Závisí tedy na rozhodování jednotlivých ministrů financí členských zemí Unie. V době, kdy se bude rozhodovat (červen 2007), bude EU předsedat Německo, které je proti dalšímu rozšiřování jakýchkoli výjimek. V zájmu české vlády je přesvědčit německé protějšky o tom, že české pleny neohrozí dodavatele v Německu a tím si

německou stranu naklonit. Podle zpravodajky Lidových novin J.Grohové¹ lze pro jistou pozitivní cestu spatřovat v příslibu Lázsló Kováce (komisaře pro daně), který naznačil možnost zařazení jmenovaného zboží mezi položky s povolenou nižší sazbou.

Úkolem České republiky je v tomto případě přesvědčit ostatní ministry financí k jednomyslnému odsouhlasení v Radě. V případě zamítavého stanoviska bude muset ČR a s ním i zmíněné země vrátit pleny do standardní minimálně patnáctiprocentní sazby.

Obr.č.6.: Budova Evropské komise²

---

¹ Grohová, J., LN, 20.6.2006, str. 13

² *Evropská komise*. Dostupný z: <[http:// www.euroskop.cz/47693/clanek/evropska-komise/](http://www.euroskop.cz/47693/clanek/evropska-komise/)>

6 OSTATNÍ ORGÁNY EU

6.1 Evropská rada

„Pojmem Evropská rada se označují pravidelná setkání hlav států nebo vlád členských zemí Evropské unie. Existence Evropské rady byla právně uznána Jednotným evropským aktem, přičemž oficiální status jí byl udělen až Smlouvou o Evropské unii. Evropská rada se nesmí zaměňovat s Radou Evropy, která je samostatnou mezinárodní organizací, nebo s Radou Evropské unie.“¹

Setkání Evropské rady, dříve zvaná konference evropského summitu, se jako členové účastní 27 hlav vlád zemí EU (tj. presidenti, ministerští předsedové, příp. obojí) a předseda Evropské komise. Tito nejvyšší představitelé *„mají politicky nejvýznamnější mandát. Proto se na jednání debatuje o základních otázkách směřování Unie.“²* Jednotlivým představitelům zemí napomáhají ministr zahraničních věcí a člen komise, kteří zodpovídají za přípravu a vedení rozhovorů.

Předsednictví v Evropské radě je prováděno od roku 1998 rotací po půlročních cyklech ve stanoveném pořadí. Zasedání se konají v Bruselu alespoň dvakrát do roka, případné další schůzky se mohou konat v zemi, která momentálně předsedá Radě (celkem 4x do roka). Předsednictví je významné pro *prezentaci národních zájmů a dosažení politického konsensu*. Výsledky zasedání Rady jsou zveřejňovány.

Úlohou Evropské rady je podávat Unii podněty pro konzultace zásadních otázek integračního procesu, další rozvoj zahraničně politické spolupráce a cílů Společenství formou *doporučení návrhů Komisi*. Evropská rada přijímá iniciativy i rozhodnutí na co se právě Společenství zaměří. Má mandát k řešení sporných otázek, na kterých se neshodly nižší rozhodovací instituce. Evropská rada se snaží o zaujímání společného postoje EU v mezinárodních otázkách. Jejím podstatným úkolem je rozvíjení Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech, což jsou podstatné oblasti druhého a třetího pilíře Maastrichtské smlouvy.

Setkání představitelů členských států vytváří součást politického života Evropské unie. Evropská rada je označována za vrcholný orgán struktury EU

---

¹ *Instituce EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1119&page=1>>

² König, P., Lacina, L., Přenosil, J., str. 128

s kompetencí pro všechny tři pilíře a ačkoliv není „*oficiálně institucí Společenství*“¹ (podle Hayes - Renshaw, Wallace 1997:162) přispívá k efektivnímu legislativnímu jednání institucionálního trojúhelníku.

Pro úplnost doplňuji pojem Rada Evropy. Tato organizace nepatří mezi instituce EU. Je to samostatná mezivládní organizace evropských zemí, která byla vytvořena v roce 1949. Uplatňuje lidská práva a demokratické principy právních států. Ustanovila v roce 1960 Evropský soud pro lidská práva. Má 46 členů a sídlí ve Štrasburku.

6.2 Evropský soudní dvůr

Evropský soudní dvůr (ESD) je institucí poskytující záruky pro **dodržování Evropského práva** „*při interpretaci i aplikaci Smluv a celkově při všech aktivitách Společenství.*“² Zajišťuje jednotný **výklad práva** v rámci Evropské unie, ve spolupráci s národními soudy a zabezpečuje právo o řešení sporu pro fyzické i právnické osoby, instituce a členské státy Unie. Součástí ESD je **Evropský soud prvního stupně**, který má za úkol zrychlit a zkvalitnit soudní **ochranu subjektů práva**, s působností řešení podání žalob od jednotlivců a firem, a proti jehož rozsudku se lze odvolat k Soudnímu dvoru.

Soudní dvůr „*se skládá z jednoho soudce z každého členského státu*“³ a napomáhá mu osm generálních advokátů. Počet těchto advokátů může být zvýšen jednomyslným rozhodnutím Rady. Soudce i advokáti jsou jmenováni na dobu šesti let, mohou být i opakovaně. Úkolem generálních advokátů je veřejně, nestranně a nezávisle předkládat návrhy rozhodnutí ve věcech účasti Soudního dvora na rozhodujících procesech EU. Soudnímu dvoru předsedá soudce, který je volen ze středu soudců na dobu tří let. (Počet soudců Evropského soudu prvního stupně je také 27 členů.)

Hlavní úlohou, kromě zmíněného rozhodování ve věcech subjektů práva EU je **přezkum legality** „*aktů přijímaných společně Evropským parlamentem a Radou. Aktů Rady, Komise a ECB, s výjimkou doporučení a stanovisek a rovněž aktů Evropského parlamentu, které mají právní účinky vůči třetím osobám.*“⁴ Z tohoto důvodu má ESD pravomoc rozhodovat o žalobách, které mohou podat členské státy, EP, Rada nebo

¹ Fiala, P., Pitrová, M., str. 176

² *Instituce EU*. Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1112&page=1>>

³ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 44, čl. 221

⁴ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 46, čl. 230

Komise, pro porušení podstatných formálních náležitostí norem SES nebo výkladu, platnosti a provádění jejích právních předpisů či zneužívání pravomoci.

6.3 Evropský účetní dvůr

System nejduležitějších institucí Evropské unie doplňuje svou rolí Evropský účetní dvůr (EÚD). Jeho úlohou je provádění **kontroly účetnictví a financování činností orgánů** Společenství. EÚD podle Článku 248/1. SES „...přezkoumává účetnictví všech příjmů a výdajů Společenství. Přezkoumává rovněž účetnictví všech příjmů a výdajů každého ze subjektů zřízeného Společenstvím, ...a předkládá Evropskému parlamentu a Radě prohlášení o věrohodnosti účetnictví a o legalitě a řádnosti podkladových operací.“¹

Účetní dvůr spolupracuje s decentralizovanými finančními institucemi a sice s Evropskou centrální bankou, která je zodpovědná za evropskou měnovou politiku, a s národními centrálními bankami členských zemí. Spolupracuje s Evropskou investiční bankou financující investiční projekty. EÚD kontroluje i další instituce např. Evropský investiční fond, který poskytuje záruky a rizikový kapitál na pomoc malým a středním podnikům.

Na rozhodovacích procesech Unie se Evropský účetní dvůr podílí podle Smlouvy o EU tím, že: „*Je nápomocen Evropskému parlamentu a Radě při výkonu jejich pravomocí při kontrole plnění rozpočtu.*“² Pravomocí Účetního dvora je připomínkování, zaujímání stanoviska a podávání zpráv k jednotlivým finančním problematikám a otázkám.

Členy EÚD, podle návrhů, z každé členské země jeden, jmenuje Rada po konzultaci s Evropským parlamentem a to daným počtem hlasů. Jmenovací období je na šest let. Jmenovaní členové zvolí ze svého středu předsedu, jehož funkční období je tříleté a může být zvolen i opakovaně. Členové jsou povinni vykonávat svou funkci nezávisle, bez pokynů a vlivu jiných subjektů, v obecném zájmu Unie.

---

¹ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 48, čl. 248 SES

² tamtéž, str. 49, čl. 248/4

6.4 Poradní orgány

Institucionálním orgánům Společenství jsou svojí *informační* a *konzultační činností* nápomocny Hospodářský a sociální výbor (HSV) a Výbor regionů (VR). Ačkoli oba poradní orgány nejsou přímo zapojeny do rozhodovacích procesů, zvyšuje se jejich význam pro legislativní orgány zpracováním podkladů a prezentací „*veřejných, profesních a obchodních zájmů občanů a organizací na území společného trhu.*“¹ Stanoviska obou výborů nejsou pro rozhodovací proces institucí závazná, nicméně pokud Rada nebo Parlament opomenou normu konzultovat, může být přijetí aktu zrušeno Evropským soudním dvorem pro nedodržení procesních pravidel.

Počet členů obou Výborů je shodný a je stanoven od 1.1.2007 podle Článku 258 SES na 344, nesmí překročit počet 350 (viz.Tabulka č.4).

Tabulka č.4: Počet členů HSV a VR. Použito a upraveno podle zdroje: SES²

Počet členů podle členských zemí	od 1.5.2005	od 1.1.2007
Německo, Francie, Itálie, Spojené království	24	24
Polsko, Španělsko	21	21
Rumunsko	0	15
Belgie, Česká republika, Řecko, Maďarsko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Švédsko	12	12
Bulharsko	0	12
Dánsko, Irsko, Litva, Slovensko, Finsko	9	9
Estonsko, Lotyšsko, Slovinsko	7	7
Kypr, Lucembursko	6	6
Malta	5	5
Celkem	317	344

6.4.1 Hospodářský a sociální výbor

Evropský hospodářský a sociální výbor je *poradní orgán* Komise, Rady a Parlamentu. Jeho funkce spočívá v *iniciativním a konzultativním charakteru* mezi institucionálním trojúhelníkem a občany Unie. Svým zastupováním a reprezentativním rozložením zájmových skupin je pro občany EU nejbližší přístupný a komunikující se společností. Na konferenci o Roli budoucích českých zástupců v Evropském

¹ Fiala, P., Pitrová, M., 2003, str. 319

² König, P., Lacina, L., Přenosil, J., str. 366

hospodářském a sociálním výboru (EHSV) v roce 2003 uvedla Irena Homolová (členka KAS v Praze): „Jedním ze základních cílů Evropského hospodářského sociálního výboru je být klíčovým mostem mezi Evropou a občanskou společností.“¹

Členové tohoto Výboru reprezentují tři základní skupiny, a to: **zaměstnanců**, **zaměstnavatelů** a ostatní **zájmové skupiny**, což garantuje vyváženost jednání a jeho výsledků. „Výbor je složen z představitelů různých hospodářských a sociálních složek organizované občanské společnosti, zejména výrobců, zemědělců, dopravců, zaměstnanců, obchodníků a řemeslníků, příslušníků svobodných povolání, spotřebitelů a veřejnosti.“²

Členové jsou do orgánu jmenováni (mohou být i opakovaně) na návrh členských států. Po nominaci jsou schváleni kvalifikovanou většinou Rady EU na dobu čtyř let. Předseda je volen z řad členů na dva roky. „Členové výboru nesmějí být vázáni žádnými příkazy. Vykonávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu Společenství.“³ Henri Maloss, člen EHSV, v příspěvku z uvedené konference poznamenal: „Máme dvojitý profil..., ...abychom na jedné straně reprezentovali naše zájmy, ale zároveň sloužili ve prospěch budování Evropy“⁴

Výbor se člení na **odborné skupiny** (výbory), zabývající se konkrétními oblastmi politik Smlouvy SES, a podvýbory. Oba vypracovávají **stanoviska k návrhům v oblastech** vnitřního trhu, vzdělávání, ochrany spotřebitele, životního prostředí, regionálního rozvoje, sociálních záležitostí, politiky zaměstnanosti, oblasti veřejného zdraví a rovných příležitostí. Během doby trvání HSV dochází ke změnám priority zájmů jednotlivých politik, nicméně ve výborech je podporovaná snaha o udržování rovnováhy mezi hospodářskými a sociálními cíli Unie.

Zasedání Výboru se koná v Bruselu jednou měsíčně, tzv. **Fórum**. Svolává ho předseda HSV z vlastního podnětu nebo na žádost Rady či Komise. Obě tyto instituce mají před přijetím legislativních aktů za povinnost **konzultace návrhu** s Výborem a mohou si vyžádat jeho názor. Evropský parlament má stejnou možnost, ale není k ní povinován. Iniciativy a výsledná stanoviska odborných skupin postupuje Výbor Radě a Komisi jako **doporučení**.

---

¹ Homolová, I., 2003, str. 8

² Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 51, čl. 257

³ tamtéž, str. 51, čl. 257.

⁴ Maloss, H., 2003, str. 12

Množství organizací, které Hospodářský a sociální výbor sdružuje, se podílí na budování cílů Unie, předkládají své myšlenky a návrhy tomuto Výboru, který je *spojnicí s institucemi trojúhelníku EU*. Tyto, s Výborem těsně spolupracující organizace, jsou vybírány ke spolupráci podle schopností sloužit všeobecnému zájmu a snaze být otevřeni vůči všem. Výbor pro ně organizuje přednášky, semináře, vytváří spojení a naslouchá i těm asociacím nebo společnostem, které nejsou přímo zastoupeny Výborem.

Výbor se svým charakterem a činností má podle Henriho Malosse „*právo iniciativy*“, dává doporučení institucím a snaží se o zjednodušování byrokratických nařízení. Prosazuje „*decentralizaci spolupráce*“, což znamená přímou pomoc organizacím, asociacím i nadacím bez zásahu a prostředníka vlády dané země. Je oporou navrhovatelů formou prosazování jejich zpráv a textů.

Hospodářský a sociální výbor (následně i Výbor regionů) „*nenáleží k hlavním orgánům Unie, přesto si však vybudovaly renomé sice poradenských, leč úrovní svých podnětů pro evropský legislativní proces velmi významných institucí.*“¹ Výbor může iniciovat vlastní stanovisko vůči projednávané problematice a využívat procedury konzultace k ovlivnění výsledku aktu. Do jisté míry závisí na iniciativě, vůli a ochotě zájmových a lobbistických skupin zúčastňovat se na záležitostech pomáhajících organizacím a společnostem, kontaktovat a ovlivňovat instituce EU.

6.4.2 Výbor regionů

Výbor regionů (VR) je zřízen podle Článku 263 SES „*jako poradní orgán tvořený zástupci regionálních a místních samosprávných celků, kteří buď mají volební mandát v některém regionálním nebo místním regionálním celku, nebo jsou politicky odpovědní shromáždění.*“² Je nejmladší institucí Unie. Byl vytvořen členskými státy pro posílení regionálních identit a pro možnost podílet se na vzniku a realizaci politik EU v rozličných oblastech. Výbor regionů byl ustanoven jako součást jednání Maastrichtské smlouvy o EU v roce 1993. V této Smlouvě je zakotveno uplatňování principu *subsidiarity* a Výbor ji plně využívá a respektuje. V konkrétních oblastech

---

¹ Skalický, J., 2003, str. 7

² Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 52, čl. 263

jednotlivých zájmů mají být rozhodnutí a činnost aplikovány orgány veřejné správy, které jsou občanům nejbližší, tzn. v případě České republiky hejtmani, primátoři nebo starostové.

Členové Výboru regionů jsou volenými představiteli komunální politiky i reprezentanty z regionů, okresů, krajů nebo kantonů. Jsou to lidé, kterým občané vyslovili prostřednictvím svých zastupitelů důvěru pro jejich politickou nebo odbornou způsobilost. Reprezentují regionální a lokální zájmy. Mandát zastupitelů Výboru vzniká doporučením na návrh členských států. Seznam reprezentantů je kvalifikovanou většinou přijat Radou, na dobu čtyř let a mandát členů může vzniknout opakovaně. Předseda Výboru je volen z řad členů na dobu dvou let. Počet členů je určen stejný jako u HSV (viz. Tabulka č.4), tito členové nemohou být současně členy Evropského parlamentu.

Práce Výboru regionů, stejně jako u Hospodářského a sociálního výboru, závisí na konzultacích, doporučeních a poradních aktivitách s institucionálním trojúhelníkem EU a má pro své aktivity vymezeny stejné pravomoci jako HSV. Výbor je oprávněn ze své *vlastní iniciativy* vydávat stanoviska a je informován o projednávání situací v jednotlivých oblastech. „*Usoudí-li Výbor regionů, že jsou dotčeny zvláštní regionální zájmy, může v této věci zaujmout stanovisko.*“¹ Zároveň je Výbor regionů informován Radou nebo Komisí o konzultaci s Hospodářským a sociálním Výborem v problematice týkající se oblastí hospodářských, sociálních a regionálních záležitostí. Výbor regionů může být konzultován i Evropským parlamentem.

Fiala, P. a Pitrová, M. uvádějí ve své publikaci, že se členské země „...zavazují k *obligatorním konzultacím s Výborem regionů, které se týkají takových otázek, jako jsou například koordinace vzdělávání mládeže, kulturní aspekty společenství, zdravotnictví, oblast transevropských sítí a problematika sociální a hospodářské soudržnosti (politika koheze).*“² Významné jsou konzultace o problematice přeshraniční spolupráce.

Následně uvedené oblasti hospodářských, sociálních a regionálních záležitostí souvisí s rozhodovacím procesem na základě konzultací (podle Článku 265 SES). Rada nebo Komise konzultují Výbor regionů s možností určení jeho stanoviska v minimální

---

¹ Svoboda, P., DEA a kol., 2004, str. 52, čl. 265

² Fiala, P., Pitrová, M., 2003, str. 326

lhůtě jednoho měsíce. Nevyjádří-li se HV v této lhůtě, mohou Komise i Rada jednat bez tohoto stanoviska. Výbor regionů má přesně založenou strukturu oblastí, které jsou rozděleny do Komisí v těchto záležitostech (viz. Tabulka č.5).

Uvedené oblasti *hospodářských, sociálních a regionálních záležitostí* jsou dotovány určenými finančními částkami pro daná finanční období. Záleží samozřejmě na naléhavosti potřeb, koordinaci a schopnostech zúčastněných stran v procesu přerozdělování financí. Samosprávy v regionech, podnikatelé nebo zástupci neziskového sektoru, sami nejlépe znají situaci, dokáží odhadnout stav a určit, kam a na co je potřeba dotace *Strukturálních* či *Kohezních fondů*.

Tabulka č.5: Komise VR¹

Komise 1	Regionální politika, Strukturální fondy, hospodářská a sociální soudržnost, přeshraniční spolupráce a spolupráce mezi regiony,
Komise 2	Zemědělství, rozvoj venkova, rybolov,
Komise 3	Transevropské sítě, doprava, informační společnost,
Komise 4	Územní plánování, záležitost týkající se měst, energetika, životní prostředí,
Komise 5	Sociální politika, veřejné zdraví, ochrana spotřebitele, výzkum, cestovní ruch
Komise 6	Zaměstnanost, hospodářská politika, jednotný trh, průmysl, malé a střední podniky
Komise 7	Vzdělávání, odborné a učňovské školství, kultura, mládež, sport, práva občanů
Komise pro institucionální záležitosti: odpovědná za příspěvky k debatě o reformě institucí EU	

Zainteresovaní z těchto oblastí by měli mít rozhodující slovo v určování směru jejich využití a samozřejmě odpovědnost za provedení a uplatnění této pravomoci. Přerozdělování dotačních peněz řídí, alespoň v České republice, centrální orgány krajů a ministerstev. Dochází často k nedostatečné pružnosti v čerpání dotací, neboť se daří jen pomalu synchronizovat požadavky regionů a možnosti čerpání dotací. Veřejná správa by měla svoji funkci směřovat na konzultační, poradenskou a kontrolní činnost přerozdělování a čerpání peněz. Vlastní předmětné určení dotací a odpovědnost za jejich provedení by měli nést konkrétní žadatelé. Kraj či stát by měl pro ně zajišťovat profesionální poradenství, zázemí a kontrolu.

Regiony zřizují přímé zastoupení svých pracovišť v Bruselu samostatně nebo ve spolupráci se spřátelenými regiony členských zemí nebo příhraničních oblastí. V čele těchto regionálních zastupitelských pracovišť jsou jmenováni odborníci z příslušných regionů, kteří právě koordinují požadavky a možnosti zúčastněných.

¹ *Institute EU* Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1116&page=2>>

7 PŘÍKLAD TVORBY SMĚRNICE INSTITUCEMI EU

Složitost a délku procesu vytváření aktu sekundárního práva lze prezentovat příkladem *Směrnice o službách*. Směrnice, jako závazný právní akt, podporuje rozvoj vnitřního trhu, pomoc a usnadnění poskytování služeb v rámci Unie. Jejím cílem je sjednocení podmínek právních předpisů členských států a odstranění překážek poskytovatelům služeb.

Česká republika (ČR) byla od počátku zastáncem této směrnice. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR v čele s ministrem prosazovalo vznik směrnice o službách, jejíž snahou bylo především „...*odstranit překážky bránící rozvoji vnitřního trhu služeb v rámci EU*“¹ a pokročit tak procesu ekonomické reformy evropských společenství.

Prvním krokem vzniku směrnice o službách bylo vytyčení strategických cílů na summitu **Evropské rady** v roce 2000 (jako součást *Lisabonské strategie* vytvořit z EU do roku 2010 subjekt konkurenceschopný s ekonomikou USA). V červenci 2002 uveřejnila Evropská komise studii o „Stavu vnitřního trhu služeb“, ze které bylo patrné, že nefunkčnost trhu služeb závisí na nedostatečném právním zázemí spotřebitelů a poskytovatelů služeb. V květnu 2003 se **Komise** zavázala vypracovat do konce téhož roku návrh směrnice o službách pro vnitřní trh Unie.

V lednu 2004 byl návrh směrnice, pod názvem „Bolkensteinova směrnice“ (podle tehdejšího komisaře pro vnitřní trh), přijat Komisí jako dokument COM (2004) 2 final. Návrh obsahoval stanovený právní rámec směrnice a byl „...*založen na následujících pilířích: usnadnění usazování, usnadnění přeshraničního poskytování služeb, zvýšení kvality služeb, vytvoření systému administrativní spolupráce mezi členskými státy a posílení práv příjemců služeb.*“² Návrh směrnice byl konzultován s judikaturou **Evropského soudního dvoru**, pro zachování základních principů v oblasti pohybu služeb a svobody usazování. Právní akt byl stanoven jako směrnice v rámci *spolurozhodovacího procesu* podle článku 251 SES. EK nechala vypracovat **Evropský účetní dvůr** analýzu ekonomických dopadů směrnice. Podle autora Copenhagen Economics³ by přijetí směrnice mělo na unijní úrovni přinést zvýšení

---

¹ *Směrnice o službách* Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/47655/clanek/smernice-o-sluzbach/>>

² tamtéž

³ tamtéž

ekonomického růstu, zvýšení zaměstnanosti i reálné mzdy, návratnost kapitálu a vznik nových pracovních míst.

Návrh byl předložen **Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů** k povinné konzultaci. Od počátku byla směrnice ve středu zájmu i kritiky většiny účastníků rozhodovacího procesu.

Odbory socialistických stran převážně „starších“ členských zemí (viz.Obr.č.1, str.6) se obávaly sociálního dumpingu.

Komise upravený návrh, s dodatky obou poradních Výborů, v únoru 2004, předložila **Radě**, která začala projednávat podklady v pracovní skupině G1 – pro konkurenceschopnost a růst. Návrh byl **Komisi** paralelně předán i **Parlamentu**. Instrukce legislativního trojúhelníku průběžně zpracovávaly ve svých výborech a pracovních skupinách připomínky a podněty k návrhu směrnice. Diskuse probíhaly i na konferenci prezidentů ER. Poradní orgány se vyjádřily k problematice svými zprávami. **Výbor regionů** vyjádřil svá stanoviska, především o konkurenceschopnosti, v září 2004 a podpořil svým názorem vznik směrnice. **Evropský hospodářský a sociální výbor** přijal v únoru 2005 kladné stanovisko k cílům směrnice, učinil ovšem výhrady k jejímu vztahu k působnosti a principu země původu.

V březnu 2005 byla Směrnice o službách opakovaně na programu Zasedání **Evropské rady**. Představitelé členských zemí vyzývali zúčastněné rozhodovací instituce k úsilí o dosažení konsensu v přijetí směrnice a zároveň o zachování evropského sociálního modelu Unie. Po té byla Komise v březnu 2005 vyzvána prostřednictvím svého prezidenta (t.č. J.M.Barrosa) k přehodnocení a úpravě návrhu směrnice. Úprava spočívala v zamezení sociálního dumpingu, vyloučení zdravotních služeb, přezkoumání země původu, udržení norem a standardů služeb, atd.. Totéž vystoupení s připomínkami o návrhu směrnice prezentoval tehdejší komisař pro vnitřní trh v březnu 2005 i v **Evropském parlamentu**.

V listopadu 2005 proběhlo (třetí v řadě) Jednání v **Radě**, jehož výsledek byl předložen **Parlamentu** k 1.čtení. Za předsednictví zemí Holandska, Lucemburska a Velké Británie, od července 2004 do prosince 2005, byla nejvíce ovlivňována konsolidovaná znění návrhu, zohledňující stanoviska pro podporu o principu země původu a vztahu k pracovněprávním otázkám. Podařilo se dosáhnout shody v daňové problematice, vyloučení zdravotních a sociálních služeb, vynětí her a sázek z působení

směrnice. Velkým otazníkem v dosahování konsensu byly otázka odstranění principu země původu.

Během roku 2004 - 2005 návrh europoslanci projednávali ve výborech pro zaměstnanost a sociální záležitosti, pro právní otázky, pro životní prostředí, průmysl, ochranu spotřebitele a dalších. Nejvíce však záviselo na jednání a hlasování ve Výboru pro vnitřní trh. V Parlamentu bylo vzneseno více než 1200 pozměňovacích návrhů, kterými se snažili, podle politického zaměření, jednotlivé frakce jednání ovlivňovat. Nejzásadnější neshody způsobovaly konkurenceschopnost poskytovatelů, sociální a zdravotní služby, princip země původu a další. V lednu 2006 byl, Výbory Parlamentu návrh předložen k 1. čtení procedury. **Parlament** schválil návrh se změnami (zmíněných problematikách), neboť došlo jen k částečné dohodě.

Únor 2006: Po tomto jednání se návrh vrátil **Komisi, která** zaujala postoj k provedeným změnám **EP** v 1.čtení, zpracovala připomínky Parlamentu, a předložila pozměněný návrh Radě. V květnu t.r. tak byl Komisi vysloven požadavek na politickou **dohodu o společném postoji**. Podle lhůty procesu, schválili v červenci 2006 ministři hospodářství v Radě revidované znění směrnice o službách. Hlavním sporným bodem v jednáních před odsouhlasením bylo následné vypuštění principu země původu. Byly prosazeny transparentnější postupy v poskytování služeb a vymezeny obory podnikání. Rada zaujala **společný postoj** k přijetí směrnice Parlamentu a Rady. Výsledek, pozměněný návrh, sdělila Komise Parlamentu. M. Mravinač¹ uvádí, že většina europoslanců přivítala tento upravený návrh pouze s připomínkami a „...žádá lepší provádění směrnice o vysílání pracovníků.“ Konečné rozhodnutí spoleurohodovacího procesu završil Parlament ve 2.čtení, v listopadu 2006, přijetím Směrnice o službách již beze změn.

Konečnou tečku ve schválení udělala **Rada** EU v prosinci 2006 ve 2.čtení. **Komise** předložila již schválený návrh Evropskému soudnímu dvoru k dopracování a odstranění legislativně technických nedostatků, které by bránili v jednotné začlenění směrnice do národních právních řádů.

---

¹ *Směrnice o službách*. Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/47655/119593/clanek/smernice-o-sluzbach/posmenovaci-navrhy-vyboru-evropskeho-parlamentu/>>

Pod číslem, jako „*Směrnice 2004/0001/COD*“¹ byla publikována v Úředním věstníku EU (L 376, 2006/123/ES) a zveřejněna 28.12.2006, čímž nastala její platnost. Od ledna roku 2007 začala běžet tříletá implementační lhůta pro „*zpracování do legislativy členských států*“,“² neboť směrnice je závazný právní akt a je nutné ji včlenit do legislativy jednotlivých zemí.

Česká republika vnímá Směrnici o službách jako „*zásadní dokument pro oblast konkurenceschopnosti*“³ na vnitřním trhu Unie. Vidí v ní rozšíření možností pro české podnikatele. Při projednávání ve pracovní skupině G1 připomínkovala nejvíce vyloučení principu země původu a působnosti směrnice na vynětí zdravotních a sociálních služeb. Zástupce ČR předložil konkrétní návrh na „*zavedení povinnosti screeningu a notifikace*“⁴, tzn. povinnost členských zemí vytvářet seznamy překážek v poskytování služeb a následně je odůvodnit. Tento návrh byl akceptován, neboť napomáhá transparentnosti procesu poskytování služeb. V konečném důsledku ČR hodnotila směrnici kladně a přiklonila se svým kompromisním postojem k jejímu úspěšnému schválení.

Vznik Směrnice o službách je jedním z kroků k naplnění strategických cílů I.pilíře EU. Napomáhá např. ke zjednodušení administrativy a dostupnosti poskytovatelům služeb zavedením kontaktních míst v jednotlivých členských zemích. Zavádí tzv. ***princip tichého souhlasu***, který při nedodržení stanovené lhůty úřadem, činí pro žadatele povolení za udělené. Směrnice jednak určuje obory služeb, ve kterých mohou poskytovatelé podnikat v zemích EU, pokud dodrží ***princip země původu*** (dodržování zákonů podnikání v zemi poskytování služeb). Evropská unie tak uvolnila trh služeb, které jsou přesně vymezeny, např. pro manažerské služby, turismus, reklamu, stavebnictví, sport a právní nebo daňové poradenství.

Určuje však také, na které služby není poplatná, tzn. služby finanční, zdravotní, sociální, soukromých bezpečnostních agentur, notářské nebo činnosti spojené s výkonem veřejné moci a služby v oblasti dopravy. Nový normativní akt naplnila očekávání obyvatelů zemí Unie legislativním zajištěním práv příjemcům služeb, a to ochranou spotřebitele na unijní úrovni, zákazem uplatňování dvojích cen, aj..

---

¹ *Plné znění směrnice*. Dostupný z: <<http://www.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006L0123:CS:NOT>>

² *Směrnice o službách* Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/47655/clanek/smernice-o-sluzbach/>>

³ tamtéž

⁴ tamtéž

Směrnice o službách má platit v zemích EU od roku 2010 a do té doby musí všechny členské státy zabezpečit její legislativní, administrativní i faktické fungování.

Z konečného výsledku přijetí Směrnice lze konstatovat, že po využití všech formálních kroků všech zúčastněných a zainteresovaných, došlo ke konsensu. Je však více než zřejmé, že současné množství demokratických zemí, s ekonomicky rozdílnými výsledky, nalézají společný zájem velice těžko. Každá země se snaží hájit svá prioritní stanoviska, a ačkoli je výsledný efekt pozitivní, z pohledu „starších zemí“ je viděn jako ohrožující tamní služby. Z pohledu nově přistoupivších, jak hodnotí J.Drábek, prezident hospodářské komory ČR: „*Je to jen malý krok správným směrem.*“¹

Příklad aplikace spolurozhodovacího procesu při vzniku Směrnice o službách je přehledně a názorně je prezentován v Příloze č.3.

Obr.č.7.: Logo k 50.výročí EU²

¹ Drábek, J., 2006. In: HN č.223

² Logo k 50.výročí EU.

Dostupný z: <http://www.ec.europa.eu/avservices/photo/event_reportage_en.cfm?id=1622>

8 ZÁVĚR

V první kapitole jsem stručně nastínila historický kontext padesátiletého fungování Společenství, jeho rozvoje, programových cílů, integraci zúčastněných zemí a změn souvisejících s rozšiřováním ke dni 1. 1. 2007.

Kapitola druhá pojednává o postupech rozhodovacích procesů a principů, vysvětluje pojmy „acquis communautaire,“ primárního a sekundárních práva, i obsah a hierarchii právních nástrojů Unie. Jsou zde zmíněny zásady používané při interpretaci práv a řešení či naplňování úkolů. V této kapitole jsem se zaměřila na seznámení s tvorbou legislativních procesů „institucionálního trojúhelníku“ a vysvětlení využití základních principů konzultace, spolupráce, spolurozhodování a souhlasu. Dále pak na pravomoci a řízení jednotlivých institucí a orgánů EU zakotvených v tzv. zakladatelských smlouvách, které se s vývojem Společenství a rozšiřováním počtu členských zemí EU (na současných 27 zemí) mění a přizpůsobují.

V kapitolách tři až šest jsem popsala organizaci klíčových, pomocných a poradních orgánů podílejících se na tvorbě legislativy, určující právní rámec EU, a vytyčila aktivity jejich participace. Cílem těchto kapitol bylo zaměřit se na rozbor pravomocí a podílu jednotlivých orgánů EU na rozhodovacích postupech, a to především na pravomoci Rady EU, Evropského Parlamentu a Evropské komise při rozhodování. Nemohla jsem však opomenout zapojení dalších uvedených orgánů, které hrají nezastupitelnou roli. Nalézání konsensu v rámci rozhodovacích procesů je po přistoupení „nových“ členských států mnohem složitější. Předmětem rozborů tématu byla snaha o porozumění vztahům mezi jednotlivými orgány, které se účastní na iniciativách a činnostech EU, konzultacích, kontrole a hlasování v zákonodárných postupech. A to zejména s ohledem na to, že čím čitelnější budou přístupy a informace o činnosti a problematikách Evropské unie, a to nejen pro veřejnost, ale i zaměstnance státní správy a politické představitele, tím bude srozumitelnější a snazší jejich řešení a využívání.

Efektivita rozhodovacích procesů je podporována posilováním pravomocí Evropského parlamentu ve spolurozhodovacím procesu, zvyšováním počtu problematik v politikách, o kterých se rozhoduje kvalifikovanou většinou v Radě, a nedochází tak často k jejich vetování. Komise dbá na propracování návrhů ve spolupráci

s přípravnými a poradními orgány, aby bylo možné nalézt konsensus pro jejich následnou aplikaci. V rámci institucionálního trojúhelníku jsou zastupovány a prezentovány zájmy EU, jednotlivých členských států, organizací a obyvatel. Na jednu stranu je zjevná snaha o vyrovnávání jejich pravomocí, na druhou stranu je pro jednotlivé zástupce orgánů ne zrovna jednoduché prosadit své zájmy. Nutně se tímto otvírá prostor pro širší spolupráci jednotlivých zemí a všech zainteresovaných aktérů, za předpokladu, že jejich prostředky a především cíle jsou shodné.

V kapitole sedmé bylo mým záměrem prezentovat na příkladu Směrnice o službách dnes nejčastěji používaný spolumozhodovací proces. Časová osa procesního rozhodování, při kooperaci a dodržování zákonných lhůt všech zúčastněných stran, od podání návrhu Komisí až po vydání normy Věstníkem Unie trvala tři roky. (Celý proces v tomto případě začal prvotním, navrhovaným impulsem Evropské rady, jako pomoc řešení na podporu Lisabonské strategie v roce 2000. Jeho faktické ukončení, včetně implementačního období směrnice, by mělo být naplněno v roce 2010.)

Rozhodování spolumozhodovacím procesem může být v některých případech zdlouhavé, avšak při stávajícím počtu členských zemí je složité dojít bez propracování a vyjednávání ke konsensu v nastolených otázkách. Procedura zajišťuje možnost participace všech zainteresovaných institucí. Snahou Evropské komise je zpracování návrhu právního aktu tak, aby mohlo dojít ke shodě a vlastní problém nebyl odsunut nepřijetím v Radě EU nebo v Evropském parlamentu. Zda dojde k dohodě a bude-li akt přijat, závisí především na zájmech a následném spojení jednotlivých rozhodovacích orgánů. Přičemž základem je dosažení tzv. společného postoje, konsensu mezi Evropským parlamentem a Radou EU.

V uvedeném příkladu směrnice lze z konečného výsledku přijetí konstatovat, že po využití všech formálních kroků zainteresovaných stran došlo ke konsensu. Je však více než zřejmé, že současné množství demokratických zemí, s ekonomicky rozdílnými výsledky, nalézají společný zájem velice těžko. Každá země se snaží hájit svá prioritní stanoviska a ačkoli je výsledný efekt pozitivní, z pohledu každé země, vykazuje jiná očekávání a efektivitu naplnění.

Významnou roli, i do budoucna, by měl zaujímat princip subsidiarity prosazovaný především Evropskou komisí a Výborem regionů, neboť tento princip zaručuje podíl zainteresovaných obyvatel na prosazování jejich zájmů, což by mělo

naplňovat vlastní cíle EU o hospodářské, sociální i kulturní prosperitě Evropy. Závislost a rozšiřující se váha pravomocí všech orgánů při zpracování a schvalování návrhů normativních aktů v administrativních a institucionálních složkách podílí na prodlužování vlastního procesu.

Integrace všech zemí je pro EU stěžejním úkolem, ovšem rozdíly výsledných úrovní standardních funkcí a prosperit států jsou v jednotlivých členských zemích příčinou debat a krizí v rozhodování. Diskuse o budoucnosti Evropské unie, její rozšiřování a fungování, se snaží řešit na nejvyšší mezivládní úrovni všechny členské státy zjednodušením a sjednocením řízení, pomocí Evropské ústavy, což jak je patrné z výsledků referend, není jednoznačná záležitost.

Nutnost změn integrace v čase, cílech a prostředcích potvrzují všechny smlouvy uzavírané během padesátileté historie společenství. Proto byla svolána Konference zástupců vlád členských států (Brusel, 30.9.2003), aby zde byla schválena Smlouva o Ústavě pro Evropu. Tato budoucí smlouva nebyla dosud ratifikována všemi smluvními stranami, Nizozemsko s Francií ji dokonce v roce 2005 odmítly. Všichni si však uvědomují nutnost zefektivnění rozhodovacích postupů EU, zjednodušení pravidel pro hlasování ministrů v Radě EU, zvýšení počtu většinového hlasování a vytvoření nového systému rotací v jejím vedení. Změny byly navrženy i v Komisi, a to snížení počtu komisařů. Nejvíce jsou diskutovány otázky přeměny EU na subjekt s mezinárodněprávní subjektivitou, kterou oproti dříve uzavřeným Smlouvám (SE – ESUO, EHS, Euratom) toto společenství nemá. Tím by nutně vznikl i reprezentační post ministra zahraničních věcí EU a dalších předsedů nebo prezidentů Evropské rady, z důvodu vedení představitelů jednotlivých zemí. Dosažení konsensu nebude snadné.

Zatím se jeví, že budoucnost EU se přiklání spíše na stranu dosavadního fungování na bázi partnerských vztahů, než ke vzniku evropského superstátu, který, jak argumentují jeho kritici, popírá suverenitu států a kultur. Zdlouhavost a složitost rozhodovacích procesů, oproti zrychlení a zjednodušení, zcela jistě nepřispívá k dosahování cílů Lisabonské strategie, která vybízí ke snižování ekonomických rozdílů mezi Evropou a USA.

Na závěr bych ráda shrnula, že záměrem mé bakalářské práce bylo seznámit a přiblížit složité téma struktury institucí EU, jejich fungování a vzájemnou spolupráci

při vytváření normativních aktů v rozhodovacích procesech a poskytnout čtenáři zamyšlení nad jejich efektivitou, čímž se mi podařilo naplnit její cíl.

Ráda bych upozornila na zajímavé přílohy, které jsou v práci uvedeny, a které čitelně ilustrují zkoumanou problematiku.

POUŽITÉ ZKRATKY

COREPER	Výbor stálých zástupců (v Radě EU)
ECB	Evropská centrální banka
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
EHS	Evropské hospodářské společenství
EHSV	Evropský hospodářský a sociální výbor
EP	Evropský parlament
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
ESOU	Evropské sdružení uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EÚD	Evropský účetní dvůr
HMU	Hospodářská a měnová unie
HSV	Hospodářský a sociální výbor
KAS	Konrad-Adenauer-Stiftung (nadace zastupující zájmy veřejnosti)
SES	Smlouva o Evropském společenství (ve znění Amsterodamské Smlouvy - 1997)
SEU	Smlouva o Evropské unii (Maastrichtská smlouva – 1993)
SESAE	Smlouva o založení evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM)
SZBP	Společná zahraniční a bezpečnostní politika
VR	Výbor regionů

SEZNAM LITERATURY

- 1) Drábek, J. In: Kaláb, V. *Nové regule podnikání*. Hospodářské noviny č.223. Praha: Hospodářské noviny, 2006. str. 22 (16.-19.listopadu 2006)
- 2) Greger, P. a kol. *Co je to, když se řekne Evropská unie*. Praha: MZV ČR. Centrum pro demokracii a svobodné podnikání z prostředků PHARE, 1997. 154. s.
- 3) Grohová, J.: *České pleny*. In: Lidové noviny, č.146, Praha: Lidové noviny a.s., 2006, str. 13, (20.6.2006)
- 4) Fiala, P., Pitrová, M. *Evropská unie*. 1.vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. 743. s. ISBN 80-7325-015-2.
- 5) Homolová, I., Maloss, H., Skalický, J. *Role budoucích českých zástupců v Evropském hospodářském a sociálním výboru*. In: Sborník z konference konané ve spolupráci s Konrad-Adenauer-Stiftung a Senátem ČR, Institut pro strukturální politiku o.p.s., 1.vyd. Praha: IREAS – Institut pro strukturální politiku o.p.s. 2003. ISBN 80-86684-05-9.
- 6) Kok, W. Zpráva Wima Koka pro Evropskou komisi. 44-48 s. In: *Rozšiřování EU, Úspěchy a výzvy*. Delegation Evropské komise v ČR. Praha, 2003. ISBN 80-239-0739-5.
- 7) König, P., Lacina, L., Přenosil, J. *Učebnice evropské integrace*. 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2006. 416. s. ISBN 80-7364-022-8.
- 8) Maňák, M. *100 otázek a odpovědí o Evropské unii*. Praha: MZV ČR v edičním odd.Ústavu mezinárodních vztahů, 2000. ISBN 80-85864-77-0.
- 9) Mattoš, B. Identita malých států v procese evropské integrace. 82-87 s. In: Dolista, J., Skořepa, L. *Na cestě k evropské identitě*. České Budějovice: VŠERS o.p.s., 2004. ISBN 80-86708-01-2.
- 10) Outláš, V., Hamerník, P. a kol. *Praktikum práva Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 186. s. ISBN 80-86898-10-5.
- 11) Plechanovová, B. *Institucionální vývoj Evropské unie od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření*. 1.vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Nakladatelství Karolinum. 2004. 355. s. ISBN 80-246-0800-6.
- 12) Synek, M., Sedláčková, H., Vávrová, H. *Jak psát diplomové a jiné písemné práce*. 3. přepr. vyd. Praha: Ediční oddělení VŠE, 2002. 62.s. ISBN 80-245-0309-3.
- 13) Svoboda, P., DEA a kol. *Smlouva o založení Evropského Společenství*. In: *Evropské právo – základní dokumenty*. Ostrava – Hrabůvka: Sagit, podle stavu k 1.1. 2004. ISBN 80-7208-439-9.
- 14) Šlosarčík, I. *Právní rámec evropské integrace*. Praha: Institut pro evropskou politiku EUROPEUM, 2003. ISBN 80-903237-0-7.
- 15) Evropská unie. *Smlouva o Ústavě pro Evropu*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky ES, 2005. ISBN 92-824-3108-8.

Internetové zdroje:

- 1) BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: část 1.-citace: metodika a obecná pravidla. Verze 3.3. ©1999-2004, poslední aktualizace 11.11.2004 [citováno 4.března 2007]*
Dostupný z: <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.pdf>>

- 2) Europa>EUR- Lex>ID celex. **Plné znění směrnice.** [online] ©1995-2007, akt. 28.12.2006, [citováno 7.února 2007]
Dostupný z: <<http://www.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006L0123:CS:NOT>>
- 3) Oficiální portál MMR ČR. **Evropská komise.** [online] © 2006-2007
[citováno 6.srpna 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/47693/clanek/evropska-komise/>>
- 4) Oficiální portál MMR ČR. **Evropský parlament.** [online] © 2006-2007
[citováno 6.srpna 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39546/119699/clanek/evropsky-parlament/politicke-slozeni-evropskeho-parlamentu/>>
- 5) Oficiální portál MMR ČR. **Evropský parlament.** [online] © 2006-2007
[citováno 6.srpna 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39546/119698/clanek/evropsky-parlament/postaveni-evropskeho-parlamentu/>>
- 6) Oficiální portál MMR ČR. **Evropský parlament.** [online] © 2006-2007
[citováno 6.srpna 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39546/clanek/evropsky-parlament/>>
- 7) Oficiální portál Evropské unie. Europa. EU v kostce. **Historie vlajky.** [online] ©Evropská společenství 1995-2007 [citováno 7.února 2007]
Dostupný z: <http://www.europa.eu/abc/symbols/emblem/index_cs.htm>
- 8) Oficiální portál Evropské unie. Europa. .EU. **Logo.** [online] © Evropská společenství 1995-2007, 2006/p-012531-0012 | 8/11/2006
[citováno 9.března 2007]
Dostupný z:
http://www.ec.europa.eu/avservices/photo/event_reportage_en.cfm?id=1622
- 9) Oficiální portál MMR ČR. **Právo evropského společenství** [online] © 2006-2007
[citováno 11.července 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/40540/111002/pravo-evropskych-spolecenstvi/struktura-prava-es/>>
- 10) Oficiální portál MMR ČR. **Rada EU.** [online] ©2006-2007
[citováno 24.července 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39562/119163/clanek/rada-evropske-unie/co-je-coreper/>>
- 11) Oficiální portál MMR ČR. **Rozhodování v EU.** [online] ©2006-2007
[citováno 11.července 2006]
Dostupný z: <<http://euroskop.cz/47470/119251/clanek/>>
- 12) Oficiální portál MMR ČR. **Slovník základních pojmů.** [online] ©2006-2007
[citováno 11.července 2006]
Dostupný z:
<<http://www.euroskop.cz/39539/114808/clanek/zakladni-pojmy-p-t/s/>>
- 13) Oficiální portál MMR ČR. **Slovník základních pojmů.** [online] ©2006-2007
[citováno 11.července 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/39539/clanek/>>
- 14) Oficiální portál MMR ČR. **Směrnice o službách.** [online] ©2006-2007
[citováno 22.listopadu 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/47655/clanek/smernice-o-sluzbach/>>

- 15) Oficiální portál MMR ČR. **Směrnice o službách**. [online] ©2006-2007
[citováno 22.listopadu 2006]
Dostupný z: <<http://www.euroskop.cz/47655/119593/clanek/smernice-o-sluzbach/pozmenovaci-navrhy-vyboru-evropskeho-parlamentu/>>
- 16) PreLex. Evropská komise. **Sledování rozhodovacího procesu mezi orgány**. [online] ©1995-2007, akt. 28.12.2006, [citováno 7.února 2007]
Dostupný z:
<http://www.ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=cs&DosId=188810>
- 17) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Členské státy EU**. [online] 1998-2007©2006. [citováno 7.ledna 2007]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id==1981>>
- 18) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Instituce EU**. [online] 1998-2007 ©2006. [citováno 21.července 2006]
Dostupný z: <http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111>
- 19) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Instituce EU**. [online] 1998-2007 ©2006. [citováno 21.července 2006]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1111&page=1>>
- 20) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Instituce EU**. [online] 1998-2007 ©2006. [citováno 21.července 2006]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1110&page=1>>
- 21) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Instituce EU**. [online] 1998-2007 ©2006. [citováno 6.srpna 2006]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1109&page=1>>
- 22) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Instituce EU**. [online] 1998-2007 ©2006. [citováno 13.srpna 2006]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1119&page=1>>
- 23) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Instituce EU**. [online] 1998-2007 ©2006. [citováno 13.srpna 2006]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1112&page=1>>
- 24) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Instituce EU**. [online] 1998-2007 ©2006. [citováno 19.července 2006]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=1116&page=2>>
- 25) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Slovník pojmů**. [online] 1998-2007©2006.[citováno 11.července 2006]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/glossary/term.asp?id=106>>
- 26) Zastoupení Evropské komise v České republice. **Slovník pojmů**. [online] 1998-2007©2006.[citováno 11.července 2006]
Dostupný z: <<http://www.evropska-unie.cz/cz/glossary/term.asp?id=104>>

PŘÍLOHY

Příloha č.1: Výčet smluv primárního práva – základní dokumenty EU.

Příloha č.2: Spolupráce institucí Evropské unie na rozhodovacím procesu.

Příloha č.3: Sledování rozhodovacího procesu mezi orgány EU
u Směrnice o službách COM (2004) 2

Příloha č. 1

VÝČET SMLUV PRIMÁRNÍHO PRÁVA – ZÁKLADNÍ DOKUMENTY EU

VÝČET SMLUV PRIMÁRNÍHO PRÁVA – ZÁKLADNÍ DOKUMENTY EU¹

- **Zakládající smlouvy**

- Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (podepsána 18.4.1951 – platnost vypršela 23.7.2002)
- Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (podepsána 25.3.1957)
- Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (podepsána 25.3.1957)
- Smlouva o Evropské unii (podepsána 7.2.1992)
- Smlouva o Ústavě pro Evropu (podepsána 29.10.2004, zatím neratifikována)

- **Přístupové smlouvy**

- Smlouva o přistoupení Dánského království, Irsko, Norského království a Spojeného království Velké Británie a Severního Irsko k Evropskému společenství pro atomovou energii (podepsána 22.1.1972, se změnami způsobenými nepřistoupením Norska k 1.1.1973)
- Smlouva o přistoupení Řecké republiky k Evropskému hospodářskému společenství pro atomovou energii (podepsána 8.5.1979)
- Smlouva o přistoupení Španělského království a Portugalské republiky k Evropskému hospodářskému společenství a k Evropskému hospodářskému společenství pro atomovou energii (podepsána 12.6.1985)
- Smlouva o přistoupení norského království, Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království k Evropské unii (podepsána 24.6.1994, se změnami způsobenými nepřistoupením Norska k 1.1.1995)
- Smlouva o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii (podepsána 16.4.2003)

- **Ostatní smlouvy a protokoly**

- Smlouva o vytvoření jednotné Rady a jednotné Komise Evropských společenství (podepsána 8.4.1965, platná od 1.7.1967)
- Smlouva pozměňující některá rozpočtová ustanovení Smluv o založení Evropských společenství a Smlouvy o vytvoření jednotné Rady a jednotné Komise evropských společenství (podepsána 22.4.1970)
- Smlouva pozměňující některá finanční ustanovení Smluv o založení Evropských Společenství a Smlouvy o vytvoření jednotné Rady a jednotné Komise Evropských společenství (podepsána v roce 1975)
- Smlouva pozměňující některá ustanovení Protokolu o statutu Evropské investiční banky (podepsána 10.7.1975)
- Smlouva pozměňující Smlouvy o založení Evropských společenství s ohledem na Grónsko (podepsána 13.3.1984)
- Jednotný evropský pakt (podepsán 17. a 28.2.1986, platná o 1.7.1987)
- Amsterodamská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii, Smlouvy o založení Evropských společenství a některé související akty (podepsána 2.10.1997, platná od 1.5.1999)
- Smlouva z Nice, pozměňující Smlouvu o Evropské unii, Smlouvy o založení Evropských společenství a některé související akty (podepsána 26.2.2001, platná od 1.2.2003)

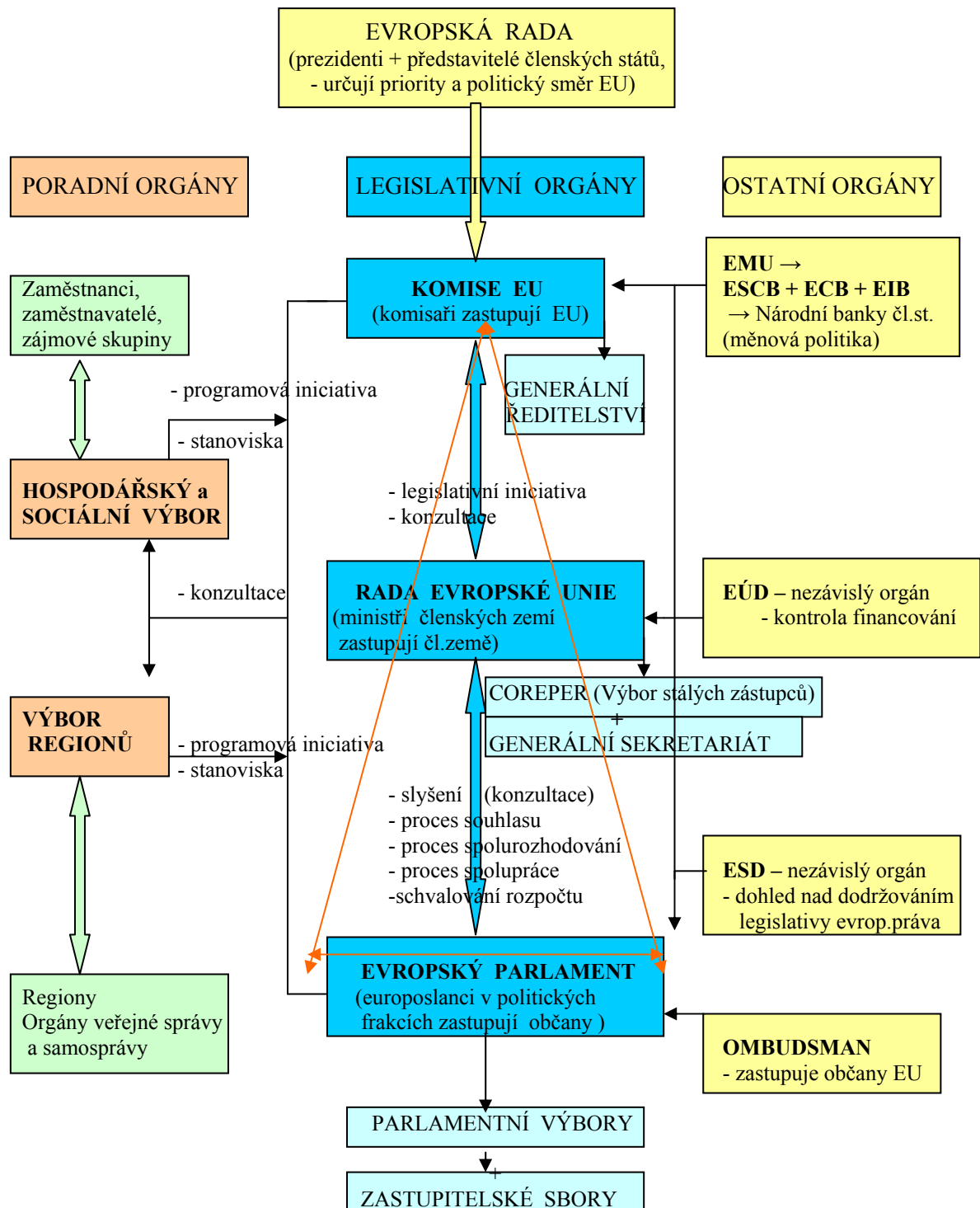
¹ König, P., Lacina, L., Přenosil, J. *Učebnice evropské integrace*. 2006. s. 140-142

Příloha č. 2

SPOLUPRÁCE INSTITUCÍ EVROPSKÉ UNIE NA ROZHODOVACÍM PROCESU

SPOLUPRÁCE INSTITUCÍ EVROPSKÉ UNIE NA ROZHODOVACÍM PROCESU

Příloha č. 3

**SLEDOVÁNÍ ROZHODOVACÍHO PROCESU
MEZI ORGÁNY¹**

SMĚRNICE O SLUŽBÁCH

COM (2004) 2

---

¹ Dostupný z: http://www.ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=cs&DosId=188810

Podrobnosti Účk

COM (2004) 2

2004/0001/COD

Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on services in the internal market

Pláně právní předpisy Společenství [B](#) [32006L0123](#)

Oblasti činnosti:	Právo usazování a volný pohyb služeb Vnitřní trh
Právní základy:	Komise : Traktát CE/art 47 par 2, art 55, 71, art 80 par 2
Postupy:	Komise : Postup spolupřezhodování Rada : Postup spolupřezhodování
Typ spisu:	Komise : Předloha směrnice Rada : Směrnice
13-01-2004	Přijetí Komisí
Způsob rozhodování:	Ústní řízení
Hlavní odpovědnost nese	GR pro vnitřní trh
Povinná konzultace	Evropský hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů
Adresář formálního aktu	Evropský parlament; Rada
Odpovědnost nese	Frits BOLKESTEIN
Dokumenty:	B KOM/2004/2/FINAL B Dokument Rady/2004/6174/ B Dokument Parlamentu C5/2004/86/ B Úř. věst. C/2004/32/ 3E
Postupy:	Postup spolupřezhodování
Typ spisu:	Předloha směrnice
Právní základy	Traktát CE/art 47 par 2, art 55, 71, art 80 par 2
NUMERO CELEX	B 52004PC0002

- Kroky:**
- [Přijetí Komisí](#)
  - [13-01-2004](#)
  - [Dobrá](#)
  - [13-01-2004](#)
  - [Převzetí Radě](#)
  - [06-02-2004](#)
  - [Převzetí EP](#)
  - [06-02-2004](#)
  - [Jednání v Radě](#)
  - [11-03-2004](#)
  - [Stanovisko Výboru regionů](#)
  - [28-06-2004](#)
  - [Jednání v Radě](#)
  - [25-11-2004](#)
  - [Stanovisko EHSV](#)
  - [06-02-2005](#)
  - [Jednání v Radě](#)
  - [28-11-2005](#)
  - [Stanovisko EP 1. čl.](#)
  - [16-02-2006](#)
  - [Postol Komise ke znáám zveřejněným EP v 1. čl.](#)
  - [16-02-2006](#)
  - [Jednání v Radě](#)
  - [13-03-2006](#)
  - [Přijetí posuzmáhého návrhu](#)
  - [04-04-2006](#)
  - [Převzetí posuzmáhého návrhu Radě](#)
  - [06-04-2006](#)

		Jednání v Radě
13-03-2006	Dokumenty:	D I Iisková zpráva Rady/2006/66/ D D Dokument Rady/2006/7288/ B B Bulletin/2006/3/ 18 BOD B PROGRAMU ZASEDÁNÍ RADY 2715 KONKURENCESCHOPNOST
04-04-2006	Způsob rozhodování:	Přijetí pozměněného návrhu
	Dokumenty:	D D Ústní řízení D D KOM/2006/160/Final D D Iisková zpráva Komise/2006/442/ D D Úř. věst. C/2006/151/ 17 D D 52006PC0180
NUMERO CELEX		
06-04-2006		Předání pozměněného návrhu Radě
06-04-2006		Předání pozměněného návrhu EP
29-05-2006		Politická dohoda o společném postoji
	Dokumenty:	D D Iisková zpráva Rady/2006/138/ D D Iisková zpráva Rady/2006/160/ D D Bulletin/2006/5/ 1.10.2 BOD B PROGRAMU ZASEDÁNÍ RADY 2731 KONKURENCESCHOPNOST
OU CONSEIL		
SESSION CONSEIL		
SUJET		
24-07-2006		Přijetí společného postoje
	Dokumenty:	D D Dokument Rady/2006/1174E/ D D Iisková zpráva Rady/2006/21E/ D D Dokument Rady/2006/10003/ D D CE/2006/270/ D D Úř. věst. C.E/2006/270/ 1 D D Bulletin/2006/7/8 1.10.1 BOD A PROGRAMU ZASEDÁNÍ RADY 2747 KONKURENCESCHOPNOST
OU CONSEIL		
SESSION CONSEIL		
NUMERO CELEX		
SUJET		
26-07-2006		Přijetí prohlášení o společném postoji
	Způsob rozhodování:	Pisemné řízení
	Dokumenty:	D D Dokument Rady/2006/1204E/ D D KOM/2006/424/FINAL D D Úř. věst. C/2006/303/ 64 Postup spolupřehodování Předloha směrnice D D 52006PC0424
NUMERO CELEX		

25-07-2006	Předání prohlášení o společném postoji Radě
25-07-2006	Předání prohlášení o společném postoji EP
07-09-2006	Přijetí společného postoje EP
16-11-2006	Stanovisko EP 2. čt.
Režodnutí :	Schválení se změnami
Odpovědnost nese	MICREEVY
Zpracovatel	Evelyna GEBHARDT
Převzetí	MICREEVY
Dokumenty:	D AS/2006/376/
15-11-2006	Postoj Komise ke změnám provedeným EP ve 2. čt.
Režodnutí :	Dohoda
16-11-2006	Přijetí stanoviska Komise
Režodnutí :	Stanovisko mající posměšlivý charakter
Způsob rozhodování:	Postup zmocnění
Dokumenty:	D Dokument Rady/2006/1548Z/ D KOM/2006/718/FINAL D 52006PC0718
NUMERO CELEX	Návaznost na stanovisko EP 2. čt.; Závazek splněn 2. člení
16-11-2006	Předání stanoviska Komise Radě
16-11-2006	Předání stanoviska Komise EP
11-12-2006	Schválení Radou 2. čt.
Dokumenty:	D Dokument Rady/2006/16411/ D Tisková zpráva Rady/2006/343/
Postupy:	Postup spolupřehodování
Typ spisu:	Směrnice
OJ CONSEIL	BOJ A PROGRAMU ZASEDÁNÍ RADY
SESSION CONSEIL	2772
SUJET	DOPRAVA, TELEKOMUNIKACE A ENERGETIKA
12-12-2006	Podpis EP a Radou
Dokumenty:	D Úř. věst. L/2006/376/ 38 D Dokument EP a Rady (spolupřehodování)/2006/360Z/
Postupy:	Postup spolupřehodování
Typ spisu:	Směrnice
NUMERO CELEX	D 32006L0123